ЯНГИ МАРРА—4.850 МИНГ ТОННА!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 26 сентябрь 1973 йил, чоршанба ◆ № 227 (15.701). ◆ Баҳоси 2 тийин.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежневни Тошкент аэропортида кузатиш пайти. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ТОШКЕНТДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 25 сентябрда Тошкентдан Москвага жўнаб кетди.

КПСС Марказий Комитетининг аъзолари, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари З. Н. Нуриев, СССР тайёрлов министри Г. С. Золотухин, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси Г. Э. Цуканов, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров ҳам ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга жўнаб кетдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. А. Алиев, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. У. Усубалиев, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. Р. Расулов, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Н. Ғапуров, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг раислари Н. Ж. Худойбердиев, А.И. Ибрагимов, А. С. Суюмбоев, Р. Набиев, О. А. Ўрозмуҳамедов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюро аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, Й. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Қ. Камолов, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, А. А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Г. А. Габриельянц, С. К. Зиёдуллаев, И. В. Марцинюк, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон ССР министрлари, область партия комитетларининг биринчи секретарлари, область ижроия комитетларининг раислари, партия, совет ва хўжалик органларининг намояндалари, фан ва маданият арбоблари, ишлаб чиқариш илғорлари Тошкент аэропортида ўртоқ Л. И. Брежневни кузатиб қолдилар.

Аэропортга бораверишдаги йўлларда ўн минглаб меҳнаткашлар КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневни илиқ ва самимий табрикладилар. (ЎзТАГ).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 25 сентябрда Москвага қайтиб келди.

КПСС Марказий Комитетининг аъзолари, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари З. Н. Нуриев, СССР тайёрлаш министри Г. С. Золотухин, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси Г. Э. Цуканов, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари билан бирга қайтиб келдилар.

СССР давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида ўртоқ Л. И. Брежневни Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Б. П. Бугаев, В. В. Кузнецов, Г. С. Павлов, К. В. Русаков, С. Л. Соколов, К. У. Черненко, Н. А. Щелоков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат С. К. Цвигун, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси В. А. Голиков ва бошқалар кутиб олдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежневни Болгария Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Д. Жулев, Болгария элчихонасининг ходимлари ҳам кутиб олдилар.

(ТАСС).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги корхоналарининг коллективлари маҳсулот реализация қилиш ва кўпчилик маҳсулот турларини ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган тўққиз ойлик планнинг бажарилганлиги тўғрисида муддатидан бир ҳафта илгари рапорт бердилар. Пахта саноатчилари КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашиб, сентябрь охиригача уч квартал топшириғидан ташқари неча ўн миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, истеъмолчиларга ортиб юбориш мажбуриятини олдилар.

Министрликнинг пахта заводлари беш йиллик ҳал қилувчи учинчи йили ҳосили пахтасини муваффақиятли суратда тайёрлашяпти. Тайёрлов пунктлари бир ярим миллион тоннадан зиёд — бултурги йилнинг шу вақтига нисбатан икки баравар кўп «оқ олтин» қабул қилиб олди. (ЎзТАГ).

А. Н. КОСИГИННИНГ ЮГОСЛАВИЯДА БЎЛИШИ

БЕЛГРАД. 24 сентябрь. (ТАСС махсус мухбири). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин номаълум солдат қабрига гулчамбар қўйди. ЮСФР Иттифоқ Ижроия Вечасининг Раиси Ж. Биедич ва бошқа расмий кишилар А. Н. Косигинга ҳамроҳ бўлдилар. Ёдгорлик олдида фахрий қоровул саф тортиб турди ҳамда СССР ва ЮСФР давлат гимнлари ижро этилди. Совет ҳукуматининг бошлиғи фахрий зиёратчилар дафтарига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди: «Югославия озодлиги ва мустақиллиги учун жонларини фидо қилган қаҳрамонларга шон-шарафлар бўлсин».

Сўнгра бу ерда 1964 йилнинг октябрида фожиали ҳалок бўлган совет ҳарбий бошлиқлари ёдгорлиги ёнига гулчамбар қўйилди.

Машиналар кортежи Белград халоскорлари ёдгорлик қабристони томон йўл олади. Югославия пойтахтини озод қилиш учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган совет ва югослав жангчилари шу ерда дафн қилинган.

А. Н. Косигин гулчамбар қўйгандан кейин зиёратчилар дафтарига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди: «Асрлар ўтар, лекин фашизмга қарши биргаликда олиб борилган жангларда мардларча ҳалок бўлган совет ва югослав қаҳрамон жангчиларининг жасорати халқ хотирасида абадий сақланиб қолади».

* * *

БЕЛГРАД. 24 сентябрь. (ТАСС). Югославия Иттифоқ Ижроия Вечасининг Раиси Ж. Биедич КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин шарафига бугун зиёфат берди. Зиёфатда Ж. Биедич билан А. Н. Косигин нутқ сўзладилар.

* * *

БЕЛГРАД. 25 сентябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). 24 сентябрь куни буерда Иттифоқ ижроия вечасининг биносида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан ЮСФР Иттифоқ ижроия вечасининг Раиси Ж. Биедич ўртасида музокаралар бошланди.

Музокараларда қуйидагилар қатнашмоқдалар:

Совет томонидан — СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, СССР Министрлар Совети Давлат ташқи иқтисодий алоқалар комитети раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, СССР Госплани раисининг ўринбосари Н. Н. Иноземцев, СССРнинг ЮСФРдаги элчиси В. И. Степаков ва бошқа расмий кишилар.

Югославия томонидан — Иттифоқ ижроия вечаси Раисининг ўринбосари Я. Сиротковнч, Иттифоқ ижроия вечасининг аъзоси, ташқи савдо бўйича Иттифоқ секретари Э. Людвигер, Иттифоқ ижроия вечасининг аъзоси М. Бировлев, ташқи ишлар бўйича Иттифоқ секретарининг ўринбосари Р. Диздаревич, ЮСФРнинг СССРдаги элчиси М. Пешич, ахборот масалалари бўйича иттифоқ ижроия вечасининг секретари Д. Будимовский, иттифоқ ижроия вечаси секретарининг ўринбосари Б. Микашинович, жамоат планлаштириш бўйича Иттифоқ бошқармасининг директори В. Лончар, ташқи ишлар Иттифоқ секретариати сиёсий бўлимининг мудири Т. Липковски.

Музокаралар чоғида халқаро аҳволнинг ҳар икки томонни қизиқтирувчи бир қанча масалалари кўриб чиқилди. Иккала мамлакатнинг иқтисодий ривожланиши масалалари, Совет—Югославия икки томонлама муносабатлари ва бу муносабатларни янада ривожлантириш истиқболлари хусусида фикрлашув бошланди.

Музокаралар дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтмоқда.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ПАХТАКОР РЕСПУБЛИКАЛАРИ ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИНИНГ РЕЗОЛЮЦИЯСИ

Пахтакор республикалар меҳнаткашларининг 1973 йилда олган социалистик мажбуриятлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисида Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Д. А. Кунаев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Г. А. Алиев, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Т. У. Усубалиев, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ж. Р. Расулов, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. Н. Ғафуровнинг ахборотларини тинглаб ва муҳокама қилиб ҳамда беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилида мамлакатимиз коммунистлари ва барча меҳнаткашлари олдида турган энг муҳим вазифалар тўғрисида КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқини зўр эътибор билан тинглаб ва қизғин маъқуллаб, партия-хўжалик активи йиғилиши Қозоғистон, Ўзбекистон, Озарбайжон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети раҳбарлигида, СССР қардош халқларининг ягона мустаҳкам оиласида халқ хўжалиги барча тармоқларини ривожлантиришда анча катта муваффақиятларга эришганлигини зўр мамнуният билан таъкидлаб ўтади.

Барча совет халқи сингари шу республикаларнинг ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари, зиёлилари, КПСС Марказий Комитети ҳамда унинг Сиёсий бюроси, шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг олиб бораётган ленинча ички ва ташқи сиёсатини ҳамда амалий фаолиятини якдиллик билан қўллаб-қувватлайдилар ва қизғин маъқуллайдилар.

Леонид Ильич Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилганлигини ва Болгария Халқ Республикаси Қаҳрамони юксак унвони билан тақдирланганлиги планетамиздаги барча илғор кучларнинг мустаҳкам тинчлик йўлида ва халқлар ўртасида тинч ҳамкорликни ривожлантириш йўлида партиямиз жуда катта ҳисса қўшаётганлиги халқаро миқёсда эътироф этилганлигининг, шунингдек тинчлик, социал тараққиёт йўлида, кишиларнинг бахт-саодати ва халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш йўлида шахсан Леонид Ильич Брежнев ғоят катта хизмат қилаётганлиги эътироф этилганлигининг муносиб ифодасидир.

Партия XXIV съезди томонидан белгилаб берилган КПССнинг ички ва ташқи сиёсат йўлини амалга оширишда партиямизнинг эришаётган муваффақиятлари бутун мамлакатимизда бўлгани сингари Ўрта Осиё Республикалари, Қозоғистон ва Озарбайжоннинг экономикаси ва маданиятини янада юксалтиришни таъминлади. Бу муваффақиятлар меҳнаткашларни тўққизинчи беш йиллик вазифаларини муддатидан илгари бажаришга руҳлантирмоқда.

КПСС Марказий Комитети томонидан доимо эътибор бериб ва меҳрибонлик қилинаётганлиги, давлат катта ёрдам бераётганлиги натижасида қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини, айниқса пахтачиликни интенсив ривожлантириш учун негиз бўлган қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базаси йилдан-йилга мустаҳкамланмоқда. Суғориладиган деҳқончиликни кенгайтириш учун давлат томонидан ажратилаётган капитал маблағлар ва колхозлар ажратаётган маблағларнинг миқдори тобора кўпаймоқда, колхозлар ва совхозларга энг янги қишлоқ хўжалик техникаси, минерал ўғит ва бошқа ресурслар етказиб бериш кўпаймоқда.

Мана шу ёрдам натижасида, пахтакорларнинг фидокорона меҳнати ва юксак маҳорати туфайли, суғориладиган деҳқончилик маданияти оширилганлиги, механизация ва химиявий воситалар маҳорат билан ишлатилаётганлиги натижасида барча пахтакор республикаларнинг колхозлари ва совхозлари бу йил қабул қилинган юксак социалистик мажбуриятларнинг ҳеч сўзсиз бажарилишини таъминлайдиган миқдорда мўл пахта ҳосили етиштирдилар.

Шоли, дон учун маккажўхори, сабзавот, мева, хашаки экинлар ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирилди. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳажми кўпайди.

Партия-хўжалик активи йиғилиши беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилида олинган мажбуриятларни бажарибгина қолмай, балки ошириб бажариш учун, Ватанга камида 7 миллион 520 минг тонна, шу жумладан Ўзбекистон ССР 4 миллион 850 минг тонна, Туркманистон ССР 945 минг тонна, Тожикистон ССР 775 минг тонна, Озарбайжон ССР 450 минг тонна, Қозоғистон ССР 300 минг тонна, Қирғизистон ССР 200 минг тонна пахта етказиб бериш учун барча етиштирилган ҳосилни уюшқоқлик билан, қисқа муддатларда териб олиб, давлатга сотишни партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, қишлоқ хўжалик ва тайёрлов органларининг, колхоз ва совхозларнинг биринчи навбатдаги вазифаси деб ҳисоблайди.

Партия ташкилотлари мана шу энг асосий вазифани бажариш учун йиғим-терим ишларини ўтказишда юксак уюшқоқликни таъминлашлари, пахтани машинада, шунингдек қўлда териш суръатларини кучайтиришлари, барча пахта териш техникасидан ва транспорт воситаларидан юксак унумли фойдаланишга эришишлари лозим.

Ҳар бир колхоз ва совхозда пахтакорларнинг ва барча қишлоқ меҳнаткашларининг маданий-маиший шароитини яхшилаш, улар ўртасида барча ҳосилни жуда тез муддатда ва нобуд қилмай териб олиш учун, беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилини меҳнатда юксак муваффақиятлар билан нишонлаш учун таъсирчан социалистик мусобақани авж олдириш зарур.

Пахта тозалаш заводлари ва пахта тайёрлаш пунктларининг ишини пухта ташкил этиш, пахтани яхшилаб сақлаш ва қайта ишлашни таъминлаш, мамлакатнинг тўқимачилик корхоналарини юксак сифатли тола билан ўз вақтида таъминлаб туриш керак.

Партия совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, матбуот, радио ва телевидение қишлоқда оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришлари, ҳосил йиғим-теримида илғорлар тажрибасини кенг пропаганда қилишлари, камчиликларни аниқлаб уларни тугатишда колхозларга ҳамда совхозларга ёрдам бериб туришлари лозим.

КПСС Марказий Комитети томонидан чақирилган партия-хўжалик активи йиғилиши совет пахтачилигини янада ривожлантириш, пахтакор республикалар халқ хўжалиги барча тармоқларини юксалтириш тўғрисида партиямиз, унинг Марказий Комитети қилаётган меҳрибонлигининг янги ёрқин ифодаси бўлиб, КПСС XXIV съезди белгилаган хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини ҳал этиш йўлида партия ташкилотлари зиммасига юксак масъулият юклайди.

Партия-хўжалик активи йиғилиши СССР пахтакор республикалари халқ хўжалигини ривожлантиришда анча катта муваффақиятларга эришганлигини уқтириб ўтиб ва уни муносиб баҳолаб, ижтимоий ишлаб чиқаришни янада ўстириш ҳамда унинг самарадорлигини ошириш соҳасида айрим тармоқларда мавжуд резервлардан ҳали ҳам қониқарсиз фойдаланмоқда, деб ҳисоблайди. Баъзи корхоналарда социалистик мажбуриятлар ва ишлаб чиқариш планлари бажарилмаётир, меҳнат унумдорлиги суст ўсмоқда, ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланилмаяпти, моддий ва хом ашё ресурслари тежаб-тергаб сарфланмаяпти. Айрим ишлаб чиқариш ва маданий-маиший объектлар ўз вақтида ишга туширилмаяпти, капитал маблағларни ўзлаштириш ва янги қувватларни ишга солиш борасидаги топшириқлар тўла бажарилмаяпти. Битказилмаган қурилиш ишлари ҳажми ҳали ҳам катта.

Бир қанча колхозлар ва совхозларда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлашга, комплекс механизациялашга, деҳқончилик ва чорвачилик маданиятини оширишга, суғориладиган ерлардан янада унумлироқ фойдаланишга кам эътибор берилмоқда. Пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан кам ҳосил етиштираётган, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш юзасидан берилган топшириқларни бажармаётган хўжаликлар ҳали ҳам бор.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг ушбу актив йиғилишида берган маслаҳатлари ва кўрсатмаларига амал қилиб, республика партия, совет ва хўжалик органлари пахта, ғалла, шоли, гўшт, сут ва бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ҳамма чоралар билан кўпайтиришдан иборат қатъий йўлни бундан буён ҳам амалга оширишлари зарур. Шунингдек, мавжуд камчиликларни бартараф этиш, фан-техника тараққиёти асосида халқ хўжалигининг барча тармоқларини янада юксалтиришнинг конкрет тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш керак.

Пахтакор республикалар партия-хўжалик активи йиғилиши КПСС Марказий Комитетини ишонтириб айтадики, Қозоғистон, Ўзбекистон, Озарбайжон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон меҳнаткашлари партиянинг меҳрибонлигига жавобан КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун янада яхшироқ, зўр ғайрат билан меҳнат қиладилар, халқ хўжалиги барча тармоқларини ривожлантиришда янгидан-янги муваффақиятларга эришадилар, давлатга пахта, ғалла, сабзавот, мева, узум, гўшт, сут ва бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини ҳеч сўзсиз бажарадилар, кузги-қишки дала ишларини ўз вақтида ва юксак сифатли қилиб бажарадилар, чорва молларининг қишлови учун яхши тайёргарлик кўрадилар ва шу билан келгуси йил ишлаб чиқаришда янада юксакроқ кўрсаткичларга эришиш учун мустаҳкам пойдевор яратадилар.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1973 йил 25 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада: бир кунда	Шу жумладан машинада: мавсум бошидан
Андижон	4,67	60,05	5,03	50,02
Қашқадарё	2,82	58,87	3,32	38,60
Сурхондарё	3,17	45,29	3,28	35,44
Фарғона	2,98	38,49	3,05	20,35
Наманган	3,47	36,57	5,22	34,59
Бухоро	2,04	33,35	2,06	22,20
Сирдарё	4,31	31,58	5,52	36,90
Тошкент	4,15	26,73	5,02	24,89
Хоразм	2,52	26,38	1,56	9,82
ҚҚАССР	2,65	23,55	2,28	10,73
Самарқанд	2,30	18,51	2,48	12,45
Республика бўйича:	3,23	36,49	3,73	27,60
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Сурхондарё	2,37	37,35		
Қашқадарё	1,06	34,51		
Бухоро	0,63	7,21		
Республика бўйича:	1,91	34,20		

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг республикага Халқлар дўстлиги ордени топширилишига бағишланган тантанали қўшма мажлиси

ҚАРДОШЛАРИМИЗ ТАБРИКЛАРИ

ЎРТОҚ Д. А. КУНАЕВ НУТҚИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИНИНГ АЪЗОСИ, ҚОЗОҒИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Азиз ўртоқлар!

Сизларнинг республикангизга Халқлар дўстлиги ордени топширишга бағишланган қувончли тантана муносабати билан қардош ўзбек халқини, Совет Ўзбекистонининг шонли ишчилар синфини, меҳнаткаш деҳқонларини, халқ зиёлиларини энг қизғин, энг самимий қутлаш тўғрисида Қозоғистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг, кўпмиллатли Қозоғистон коммунистларининг ва барча меҳнаткашларининг берган топшириғини зўр мамнуният билан бажараётирман. (Қарсаклар).

Биз қозоғистонликлар меҳнатсевар ва талантли ўзбек халқининг, кўпмиллатли Ўзбекистондаги барча меҳнаткашларнинг ажойиб муваффақиятларини кўриб ҳамиша чин кўнгилдан қувонамиз. Бепоён Ватанимизнинг бошқа халқлари каби Ўзбекистон меҳнаткашлари билан ҳам бизнинг бузилмас дўстлигимиз йилдан-йилга мустаҳкамланиб бормоқда. Сизларга топширилаётган мукофот бу дўстликнинг ёрқин тимсолидир. Бу дўстлик партиямизнинг ва давлатимизнинг атоқли арбоби Леонид Ильич Брежнев бошчилигида партиямизнинг Марказий Комитети, унинг Сиёсий Бюроси оғишмай ўтказиб келаётган КПССнинг доно ленинча миллий сиёсати самараси эканлигини асло унутмаймиз.

Леонид Ильичнинг шу минбардан туриб айтган сўзларини биз ҳаммамиз КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли бажаришга қаратилган жанговар ҳаракат программаси деб биламиз. Қилинаётган шу қадар катта олижаноб ишда биз бу ишларнинг ҳеч бирини «ўзимизники» ва «ўзганики» деб ажратиб ўтирмаймиз, чунки ягона қардош оиламизнинг мақсади битта бўлганидек, порлоқ келажакка олиб бораётган йўлимиз ҳам битта. Бу — партиянинг тўғри йўлидир, улуғ Лениннинг тўғри йўлидир. (Қарсаклар).

Экономика ва маданият соҳасида қардош Ўзбекистон эришган баланд чўққилар идеалларимизнинг улуғлиги ва тантанаси эканлигини, социализм муваффақиятларининг ва афзалликларининг, ривожланиб бораётган янги коммунистик цивилизациянинг ёрқин далили эканлигини ҳозирги кунда бутун дунё кўриб турибди.

Қардош Ўзбекистон муваффақиятларини Қозоғистон халқи яхши билганлиги ва қадрлаётганлигининг боиси биз Ўзбекистон билан қўшни бўлганлигимиздагина эмас. Қозоқ халқи билан ўзбек халқи дўстлигининг томирлари қадимий асрларга бориб тақалади, лекин барча миллатларнинг меҳнаткашлари Ленин ҳақиқати қуёши ёритиб турган янги турмуш учун биргаликда олиб бораётган курашидагина бу дўстлик чинакам мустаҳкамлана олди ва гуллаб-яшнади. (Қарсаклар).

Улуғ рус халқи ва Советлар мамлакатининг бошқа халқлари билан бирга биз революция жангларининг алангаларида янги дунёни қизғин курашиб сақлаб қолдик, биринчи беш йилликларнинг оловида уни қардошларча меҳнатимиз билан мустаҳкамладик, қўлимизга қурол олиб, уни Улуғ Ватан урушининг даҳшатли фронтларида ҳимоя қилдик.

Кулфатли ва қувончли кунларда, қийинчиликлар ва ғалаба кунларида битта онанинг — қудратли ва улуғ социалистик Ватаннинг ўғил ва қизлари бўлган биз ҳамиша бирга бўлдик ва бирга бўлаверамиз. Совет кишиларининг метиндек мустаҳкам бирлиги, халқларимизнинг буюк дўстлиги, бизнинг бузилмас шонли қардошлигимиз бунинг гаровидир.

Мана шу тантанали соатда сизларни Халқлар дўстлиги ордени топширилаётганлиги билан яна бир марта қутлашга ҳамда қардош ўзбек халқига, орденли Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига муштарак ишимизда — коммунистик жамиятни барпо қилишда Қозоғистоннинг барча меҳнаткашлари номидан янги зўр муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Яшасин Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ва унинг жанговар авангарди бўлган Ўзбекистон Коммунистик партияси.

Коммунизм сари тўғри йўлдан ишонч билан олға бораётган халқларнинг метиндек мустаҳкам бирлигини, бузилмас қардошлигини ва дўстлигини мустаҳкамлаётган улуғ Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар! (Қарсаклар).

Сизларга табрик хатини топширишга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

ЎРТОҚ Г. А. АЛИЕВ НУТҚИ

ОЗАРБАЙЖОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Азиз ўртоқлар!

Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги ордени топширилаётган тантанали соатда шу тантанали мажлис қатнашчиларини, сизлар орқали Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларини Озарбайжон Коммунистик партияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, дўстларингиз ва қардошларингиз бўлган Озарбайжон ССР меҳнаткашлари номидан қизғин ва самимий қутлашга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

Халқлар дўстлиги ордени Ўзбекистон ССРнинг Совет Социалистик Республикаларининг ягона монолит иттифоқида босиб ўтган шонли йўлини муносиб равишда якунлайди, бу орден ССР Иттифоқини ривожлантириш ва мустаҳкамлашда, социалистик миллатлар ва элатлар дўстлигини ва қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлашда Ўзбекистон ССР қилган катта хизматларни кўрсатувчи далилдир, унинг Советлар мамлакатини иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий ривожлантиришга қўшган ҳиссасига берилган юксак баҳодир.

Ўзбекистон ССРда социалистик экономика тўхтовсиз юксалиб бораётганлиги, халқ фаровонлиги ўсиб бораётганлиги, маънавий ҳаёт гуллаб-яшнаганлиги — республика ишчилари, колхозчилари, зиёлилари қилаётган фидокорона меҳнат самарасидир, оғамиз улуғ рус халқи бошчилигида Ватанимиз халқларининг қардошларча бир-бирига ёрдамлашуви ва улар ўртасидаги бузилмас дўстликнинг натижасидир. (Қарсаклар).

Совет Ўзбекистони партиямиз Марказий Комитети изчиллик билан амалга ошираётган ленинча миллий сиёсат тантанасининг яққол ифодасидир.

Ўзбек халқи билан кўп асрлардан бери дўст бўлиб келаётган Озарбайжон халқи КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини турмушга татбиқ қилиш учун олиб борилаётган курашда эришган жуда катта ютуқларингизни кўриб, сизлар билан бирга фахрланмоқда ва қувонмоқда.

Мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлган Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари тўққизинчи беш йиллик планларини амалга ошира бориб, ўзининг интернационал бурчини шараф билан бажармоқда, пахта етиштиришни, пахтачилик учун керакли замонавий машиналар ишлаб чиқаришни тинимсиз кўпайтирмоқда, халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ҳам муваффақиятли ривожлантирмоқда.

Барча совет кишилари каби ўзбек халқининг ҳам фидокорона меҳнати, ижодий ғайрати Коммунистик партиянинг ва Совет давлатининг ленинча ички ва ташқи сиёсати қўлга киритаётган зўр муваффақиятларни кўпайтирмоқда. КПСС Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюроси, шахсан Марказий Комитет Бош секретари Леонид Ильич Брежнев сиёсий донишмандлик ва зийраклик, принципиаллик ва изчиллик билан ленинча ташқи сиёсатни ўтказиб келаётганликларига, КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программасини муваффақият билан турмушга татбиқ қилаётганларига совет кишилари қойил қолиб, ниҳоятда фахрланмоқдалар.

Ташқи сиёсат соҳасида кейинги йилларда партиямиз амалга оширган катта чора ва тадбирлар, қўлга киритилган натижалар ҳақиқатан ҳам тарихий аҳамиятга эга. Буларнинг ҳаммаси халқаро кескинликни юмшатишга, тинчликни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлашга, социалистик мамлакатлар ҳамкорлигини мустаҳкамлашга, планетамиздаги бутун сиёсий иқлимни тубдан яхшилашга олиб келди. Бунинг натижасида ленинча партиямизнинг халқаро миқёсдаги обрўйи яна ҳам бекиёс ошди, партиямиз халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг олдинги сафида бормоқда.

Мана шуларнинг ҳаммасини қўлга киритишда шахсан Леонид Ильич Брежневнинг хизмати жуда катта. Шунинг учун ҳам Совет Иттифоқи халқлари, бутун тараққийпарвар инсоният Леонид Ильич Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилганлигидан ниҳоятда хурсанд ва мамнун бўлдилар. (Қарсаклар).

Ўртоқ Брежневга Болгария Халқ Республикаси Қаҳрамони унвони берилганлиги унинг совет халқи билан болгар халқи ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ишида қилган жуда катта хизматлари, социалистик ҳамдўстликни жипслаштириш ва мустаҳкамлаш йўлидаги тинимсиз фаолияти, тинчлик ва халқлар ўртасидаги дўстлик учун ҳормай-толмай олиб бораётган кураши эътироф қилинганлигининг далилидир. (Қарсаклар).

Сиз, азиз Леонид Ильични қардош Болгариянинг мана шу олий мукофотини олганлигингиз билан Озарбайжон коммунистлари ва барча меҳнаткашлари номидан чин кўнгилдан муборакбод этишга, Сизга сиҳат-саломатлик тилашга, Совет халқининг, ер юзидаги барча тинчликсевар кишиларнинг бахт-саодати йўлида қилаётган олижаноб ишларингизда янги муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

Сиз — азиз ўзбек ўртоқларнинг бугунги тантанангиз алоҳида аҳамият касб этди, чунки республикангизга Ватан мукофотини улуғ Лениннинг муносиб шогирди ва Ленин ишларининг давомчиси, партиямизнинг синалган раҳбари, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби ўртоқ Л. И. Брежнев топширди. (Қарсаклар).

Ўртоқ Брежневнинг сермазмун, ёрқин нутқи ҳаммамизни ғоят тўлқинлантирди. Бу нутқда Ўзбекистон меҳнаткашларининг муваффақиятларига юксак баҳо берилди, мамлакатдаги аҳвол ва ҳозирги халқаро вазият чуқур анализ қилинди, биринчи галдаги вазифаларимиз аниқ белгилаб берилди. Мана шу ажойиб байрамда қатнашиш, сизларнинг шу қадар катта қувончингизга шерик бўлишдек юксак шарафга муяссар бўлганлигимиз билан фахрланамиз ва ўзимизни бахтиёр деб ҳисоблаймиз (Қарсаклар).

Улуғ Ватанимизнинг бахт-саодати йўлида, коммунизм тантанаси учун экономикани, маданиятни ривожлантиришда қардош Ўзбекистон меҳнаткашларига сидқидилдан янги катта муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

Яшасин Совет Ўзбекистони ва унинг Коммунистик партияси! (Қарсаклар).

Тинчлик ва халқлар дўстлигининг таянчи бўлган Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи омон бўлсин ва мустаҳкамлансин. (Қарсаклар).

Яшасин совет халқини коммунизм ғалабаси сари Ленин йўлидан бошлаб бораётган улуғ Совет Иттифоқи Коммунистик партияси! (Қарсаклар).

Сиз, азиз ўртоқларга табрикномамизни топширишга ижозат бергайсиз. Бунда бизнинг энг оташин ҳисларимиз ва эзгу-истакларимиз баён қилинган. (Қарсаклар).

ЎРТОҚ Т. У. УСУБАЛИЕВ НУТҚИ

ҚИРҒИЗИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Азиз ўртоқлар! Ватанимизнинг юксак мукофоти — Халқлар дўстлиги ордени республикангизга топширилганлиги муносабати билан шу тантанали мажлис қатнашчилари бўлган сизларни ва сизлар орқали қардош Ўзбекистоннинг ишчилар синфини, колхозчи деҳқонларини ва меҳнаткаш зиёлиларини, барча меҳнаткашларини қирғиз халқи, Совет Қирғизистонининг барча меҳнаткашлари номидан чин кўнгилдан қизғин қутлаш бизга жуда катта мамнуният бахш этади. (Қарсаклар).

Сизларнинг қувончингиз, азиз ўртоқлар, шу билан бирга барча қардош республикаларнинг ҳам қувончидир. Бугун ҳаммамизнинг қувончимизга яна қувонч қўшилди, чунки Халқлар дўстлиги орденини Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасига ўзининг бутун кучини, талантини ва битмас-туганмас ғайратини тинчлик йўлига, бутун тараққийпарвар инсониятни бахтиёр қилишга сарфлаётган содиқ ленинчи, коммунизм учун атоқли курашчи, ленинчи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев топширди. (Қарсаклар).

Ўртоқ Леонид Ильич Брежневга планетамизда мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун, бутун прогрессив инсониятнинг социал тараққиёти ва бахт-саодати учун, халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш учун олиб борилаётган курашдаги жуда катта хизматлари тақдирланиб, унга Халқаро Ленин мукофоти берилди. Леонид Ильичга Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони юксак унвони берилганлиги Леонид Ильич Брежневнинг коммунизм тантанаси йўлидаги ғоят самарали фаолияти халқаро миқёсда эътироф қилинганлигини кўрсатувчи янги, ёрқин далил бўлди. Мана шу тантанали кунда сизлар билан бирга биз қирғиз халқи номидан, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан қадрдонимиз Леонид Ильични юксак ва муносиб мукофотлар билан яна бир марта чин кўнгилдан қизғин қутлаймиз.

Сиз, азиз Леонид Ильичга чин кўнгилдан сиҳат-саломатлик тилаймиз, Совет халқининг, бутун тараққийпарвар инсониятнинг бахт-саодати йўлида қилаётган самарали ишларингизда янги муваффақиятлар тилаймиз. (Қарсаклар).

Ўртоқлар! Л. И. Брежневнинг ССР Иттифоқининг 50 йиллиги тўғрисида қилган докладини ҳаммамизнинг эсимизда. Бу доклад марксизм-ленинизмнинг социалистик интернационализм тўғрисидаги, халқлар дўстлиги тўғрисидаги таълимотини бойитган ва шу таълимотга қўшилган янги жуда катта ҳисса бўлди.

Украина ССРга ва Қозоғистон ССРга Халқлар дўстлиги орденини топшириш чоғида Леонид Ильичнинг сўзлаган ёрқин, ғоят сермазмун нутқи ҳамда Леонид Ильичнинг биз жуда зўр эътибор бериб тинглаган бугунги ажойиб нутқи ҳам халқлар дўстлиги ва қардошлигининг буюк ленинча ғоялари билан суғорилган нутқдир.

Коммунистик қурилишга раҳбарлик қилиш борасида партиямизнинг ва партиямиз отрядларининг назарий ва амалий фаолияти учун ҳамда мамлакатимиз меҳнаткашларини интернационал руҳда тарбиялашни янада кучайтириш учун бу нутқларнинг аҳамияти бениҳоя катта.

Азиз ўртоқлар! Барча совет кишилари каби қирғиз халқи ҳам Ўзбекистон меҳнаткашларининг коммунистик қурилишдаги катта муваффақиялари билан ҳамда уларнинг ССР Иттифоқини иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий ривожлантириш ишига қўшаётган катта ҳиссаси билан фахрланмоқда.

Совет Иттифоқининг барча халқлари билан ва аввало улуғ рус халқи билан бузилмас дўстликни халқларимизнинг ҳар бири ҳозирги бахтиёр ҳаётининг ва тағин ҳам порлоқ бахтиёр келажагининг асосий манбаи деб билади. (Қарсаклар).

Халқларимизнинг ҳар бири ўзининг ҳақиқатан революцион муваффақиятларининг ҳаммасига аввало шу дўстликни вужудга келтирган, тоблаган ва метиндек мустаҳкамлаган ленинчи Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг доно раҳбарлиги туфайли эришди.

Совет халқлари дўстлигининг негизи барҳаёт марксизм-ленинизм таълимоти абадий бўлгани каби бу дўстликнинг ўзи ҳам абадийдир. Сиз азиз ўртоқлар билан бирга тантанали равишда шуни айтамизки, бизнинг қардош халқларимиз улуғ Ленин ишига, ленинча интернационал таълимотга ҳамиша содиқ бўлиб қоладилар ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг синалган раҳбарлигида коммунизм тантанасини таъминлайдилар.

Меҳнатсевар ва талантли қардош ўзбек халқига, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига КПССнинг тарихий XXIV съезди белгилаб берган коммунистик қурилишнинг улкан планларини амалга оширишда чин кўнгилдан янги, ажойиб муваффақиятлар тилаймиз.

Яшасин уч орденли Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси!

Совет халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги омон бўлсин ва гуллаб-яшнайверсин! (Қарсаклар).

Азиз ўртоқлар! Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги ордени топширилгани муносабати билан сизларга Қирғизистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Қирғизистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг табрикномасини топширишга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

ЎРТОҚ Ж. Р. РАСУЛОВ НУТҚИ

ТОЖИКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Азиз ўртоқлар, ўзбек биродарларимиз! Мана шу қувончли ва тантанали кунда Тожикистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, серқуёш Тожикистоннинг барча меҳнаткашлари номидан сизларни ва сизлар орқали Ўзбекистоннинг барча ажойиб меҳнатчиларини, бугунги ҳамма гапларимизнинг боиси бўлган барча пахтакорларни, қардош ишчилар синфини, меҳнаткаш деҳқонларни ва зиёлиларни республикага Халқлар дўстлиги ордени топширилганлиги билан чин кўнгилдан қизғин қутлашга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

Коммунизм ғояларига, пролетар интернационализми ғояларига, мамлакатимиз халқларининг бузилмас қардошлигига содиқлик тимсоли бўлган ва Леонид Ильичнинг бугунги нутқида жуда яхши таърифлаб ўтилган Халқлар дўстлиги орденини сизларга ҳаммамизнинг қадрдонимиз, севикли раҳбаримиз, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев топширганлиги бугунги ажойиб тантанага алоҳида маъно бахш этди ва унинг шукуҳини оширди. Бу ҳаммамиз учун юксак шараф ва катта қувонч бўлди. (Қарсаклар).

Азиз ўзбек ўртоқларимиз, дўстларимиз ва биродарларимиз! Бугун сизларга топширилган мукофот қилган ишларингиз ва эришган муваффақиятларингизга берилган юксак баҳодир. Бу мукофот Ўзбекистон меҳнаткашларининг, коммунистларининг Советлар мамлакатини социал ва сиёсий ривожлантириш ишига, коммунизм қураётган халқлар дўстлигини мустаҳкамлашга қўшган ҳиссасини муносиб якунлаб берди. Мамлакатимизнинг барча халқлари каби биз ҳам сизлар билан Ўзбекистоннинг муваффақиятларидан қувонамиз ва бу билан фахрланамиз. Ўзбекистонда қилинган ишларнинг ҳаммаси амалдаги ленинча миллий сиёсатнинг ўзидир. Ватанимиздаги барча халқлар дўстлиги ва ҳамкорлигининг ажойиб самараларидир.

Сизларга Тожикистан Коммунистик партияси Марказий Комитети, Тожикистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан табрикнома топширишга ҳамда Тожикистон меҳнаткашлари номидан қардош ўзбек халқига коммунистик қурилишда яна бир марта янги, катта муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

ЎРТОҚ М. Н. ҒАПУРОВ НУТҚИ

ТУРКМАНИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Азиз ўртоқлар! Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасига ҳукуматнинг юксак мукофоти — Халқлар дўстлиги ордени топширилганлиги муносабати билан республика ишчиларини, колхозчиларини, зиёлиларини, қардош ўзбек халқини Туркманистон Коммунистик партияси Марказий Комитети Туркманистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети, серқуёш Туркманистон коммунистлари, барча меҳнаткашлари номидан қизғин ва самимий муборакбод қиладилар.

Биз айниқса хурсанд бўлиб шуни қайд қиламизки, сизларга бу юксак мукофотни атоқли партия ва давлат арбоби, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев топширди. Унинг совет халқига, жаҳон социалистик ҳамдўстлигига, бутун тараққийпарвар инсониятга қилган хизматларини ҳамма эътироф қилмоқда. (Қарсаклар).

Ўзбекистон ССР Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланганлиги коммунистик қурилиш ишига, бепоён Ватанимиз халқлари ўртасидаги дўстлик ва қардошликни мустаҳкамлашга қардош Ўзбекистон меҳнаткашлари қўшган жуда катта ҳисса тан олинганлигининг далилидир.

Туркманистон коммунистлари ва барча меҳнаткашлари қардош ўзбек халқининг экономика, фан ва маданиятни ривожлантиришдаги муваффақиятларидан сидқидилдан қувонмоқдалар. Қардош Совет Ўзбекистонига Халқлар дўстлиги ордени топширилганлиги муносабати билан бизнинг чин кўнгилдан яна бир марта самимий қутловларимизни қабул қилгайсиз.

Азиз ўртоқлар!

Қардош Ўзбекистон бундан буён ҳам улуғ Лениннинг зафарли байроғини ҳар доим баланд кўтариб борсин, совет халқларининг қардошларча дўстлигини мустаҳкамлайверсин, шонли партиямиз XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшаверсин, тўққизинчи беш йиллик учинчи, ҳал қилувчи йилининг планларини ва мажбуриятларини муваффақиятли бажарсин деб истак билдиришга ижозат бергайсиз.

Яшасин қардош Ўзбекистон ва унинг жанговар авангарди — шонли Ўзбекистон Коммунистик партияси!

Қардош ўзбек халқига энг самимий қалб сўзларимиз ёзилган табрикномани топширишга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

ЗАФАР САТРЛАРИ

Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари Улуғ Октябрнинг 56 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ҳаракат қилиб, саноат маҳсулотини реализация қилиш ҳажми ва кўпгина энг муҳим буюмларни ишлаб чиқариш бўйича тўққиз ойлик планни 25 сентябрда бажардилар. Октябрь, Фрунзе, Собир Раҳимов, Куйбишев районларидаги корхоналарнинг меҳнатчилари беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун ўтказилаётган мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар. Тошкентликлар ой охиригача планга қўшимча суратда бир неча ўн миллион сўмлик ҳар хил маҳсулот реализация қилишга қарор бердилар.

* * *

Тошкент области корхоналарининг коллективлари 1973 йил учун ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажара бориб, саноат маҳсулотини реализация қилиш ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш юзасидан тўққиз ойлик топшириғини бажарганликлари тўғрисида 24 сентябрда рапорт бердилар. Ой охиригача планга қўшимча суратда 66 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Наманган области саноатининг меҳнаткашлари беш йилликнинг учинчи йили планини ошириб бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб, товар маҳсулоти ишлаб чиқариш ва реализация қилиш тўққиз ойлик топшириғини муддатидан ўн кун илгари бажардилар. Пландан ташқари 13 миллион сўмлик ҳар хил буюмлар реализация қилинади.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ МЕҲМОНЛАРИ

Италия Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Д. Де Феличе бошчилигидаги Италия Компартияси федерациялари секретарлари делегацияси КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан 11 сентябрдан буён Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турди.

Делегация Москвадан ташқари Киев, Чернигов, Тошкентда ва Ўзбекистон ССРнинг Хоразм областида бўлди, КПСС Марказий Комитетининг халқаро бўлимида, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида учрашди ва суҳбатлашди.

Италия коммунистлари заводларда ва колхозларда бўлиб, партия ташкилотларининг иш тажрибаси билан, совет халқининг ҳаёти ва фаолияти билан, тўққизинчи беш йиллик план қандай бажарилаётганлиги билан танишди. Делегация Чили халқи билан бирдамликка бағишлаб Киев локомотив депосида бўлиб ўтган митингда қатнашди.

Италия Компартияси делегацияси 25 сентябрда Ватанига жўнаб кетди.

ЎЗБЕКИСТОНДА УЧРАШУВЛАР

Чет эллик мутахассислардан бир группаси — Ироқ, Мексика, Эфиопия, Судан ва Марказий Африка Республикасидан келган савдо-саноат доираларининг вакиллари ва фермерлар Ўзбекистонда бир неча кун бўлдилар. Улар Бутуниттифоқ «Тракторэкспорт» бирлашмасининг таклифига биноан республикамизда меҳмон бўлиб турдилар. Чет эллик мутахассислар совет машиналарининг тўла комплексини қўлланган ҳолда пахтани машиналар ёрдамида парвариш қилишнинг прогрессив усули билан танишдилар.

Меҳмонлар Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институтида, трактор заводида бўлдилар, «Ташсельмаш» заводининг янги ишлаб чиқариш участкалари билан танишдилар.

Чет эллик мутахассислар Тошкент область, Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида меҳнатнинг илғор методлари билан, ғўза парваришида ва пахта йиғим-теримида механизацияни қўллаш усуллари билан қизиқиб танишдилар.

Чет эллик мутахассислар чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамиятида, В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалида бўлдилар, Самарқандга бориб келдилар. (ЎзТАГ).

КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА МУКОФОТЛАР

Ўзбекистон ССРда истиқомат қилаётган 766 нафар кўп болали онага СССР Олий Совети Президиумининг 1973 йил 19 сентябрь Фармонига мувофиқ «Қаҳрамон она» фахрий унвони берилди. Уларга «Қаҳрамон она» ордени ва СССР Олий Совети Президиумининг ёрлиқлари топширилади. (ЎзТАГ).

ЮКСАК МУКОФОТ — ЗАФАРГА ДАЪВАТ

АМАЛИЙ ЖАВОБ

Ўзбекистон ССР байроғида икки Ленин ордени ёнида Халқлар дўстлиги ордени ҳам порлади. Республикамиз меҳнаткашларининг Советлар мамлакати барча халқларининг қардошларча ёрдами билан аҳил оилада эришган муваффақиятларини Коммунистик партия ва Совет ҳукумати шу орден билан тақдирлади. Ватан мукофоти, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев Тошкентда ўтказилган тантанали мажлисда сўзлаган ёрқин ва сермазмун нутқида Ўзбекистон пахтакорларининг эришган ютуқларига берилган юксак баҳо бизни илҳомлантиради ва янги-янги меҳнат зафарларига чорлайди.

Хўжалигимиз меҳнаткашлари беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида мўл «оқ олтин» ҳосили етиштирдилар. Йиғим-терим юксак суръатлар билан бормоқда. Колхозимиз Ғузор районида биринчи бўлиб пахта тайёрлаш давлат планини бажарди.

Пахтакор республикалар партия-хўжалик активи йиғилишида пахта сотиш юзасидан янги оширилган социалистик мажбурият олдик.

А. ҚЎЧКИНОВ,
Қашқадарё область, Ғузор районидаги «Халқобод» колхозининг раиси.

⊙

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг республикага Халқлар дўстлиги ордени берилишига бағишлаб ўтказилган қўшма тантанали мажлисида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган чуқур мазмунли нутқини совхозимиз меҳнаткашлари зўр эътибор билан тингладилар.

Хўжалигимизда ўн етти миллат вакиллари меҳнат қилмоқда. Бу аҳил интернационал оила колхоз экономикасини ривожлантиришда, колхоз меҳнаткашларининг фаровонлигини яхшилашда йил сайин янги-янги муваффақиятларга эришмоқда. Терим мавсумида пахтазорларда 120 тадан ошиқ терим машиналари ишламоқда ва улар ҳар куни йиллик планнинг 8-9 процента миқдоридаги пахтани териб олмоқда.

Биз шу йил мамлакатга 20 минг тонна «оқ олтин» бериш мажбуриятини олдик. Шундан 16 минг тоннаси ёки 80 процентни машинада териладн.

Б. АБДУРАҲМОНОВ,
Андижон область Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхозининг директори.

СЎНГГИ СОАТДА

С. АЛЬЕНДЕНИНГ БЕВАСИ КУБАДА

Яқинда Чилида бўлиб ўтган қонли тўнтариш чоғида исёнчилар ўлдирган Чили президенти Сальвадор Альенденинг беваси Ортенсия Бусси де Альенде Мексикадан Кубага келди.

Гавана аэропортида уни Куба Революцион ҳукуматининг Бош министри Ф. Кастро, Республика Президенти О. Дортикос ҳамда Кубанинг бошқа раҳбарлари ва жамоат арбоблари кутиб олдилар.

ИСРОИЛ ХУНТАНИ ТАНИДИ

Исроил исён натижасида Чилида ҳокимият тепасига келган ҳарбий хунтани таниди. ЮПИ агентлигининг Қуддусдан хабар беришича, Исроил Ташқи ишлар министрлигининг вакили ана шуни айтган.

(ТАСС).

ОИЛАВИЙ ЭКИПАЖЛАР

Хоразм область Гурлан районидаги «Ленинизм» колхозининг аъзолари бу йил 1002 гектар майдондаги пахтанинг 60 процентини «зангори кема»ларда йиғиб-териб олишни мўлжаллашган. Шу мақсадда колхозда механик-ҳайдовчи кадрлар етиштирилишига ҳам аҳамият қилинди. Хўжаликда юздан ортиқ механизатор бор. Уларнинг сафи йил сайин ортиб бораётир.

Колхоз пахтани машинада теришни бошлаб юборди. Механизаторлар сафига ака-ука Турсунбой ва Сафарбой Уруновлар ҳам қўшилишди. Оиланинг аъзоси Тўхтажон Урунова ҳам бу йил «зангори кема»ни бошқаради. Уруновлар оиласи мавсумда 600 тонна пахтани бункердан бўшатиш мажбуриятини олдилар.

Коммунист Розия Уразбоевалар оиласи ҳам ҳамқишлоқларининг ташаббусига қўшилиб, эл хирмонига 5000 тонна пахталари билан ҳисса қўшишга қарор қилдилар. Ҳар иккала оила аъзолари ўзларининг меҳнат ютуқларини республикамизнинг шонли 50 йиллик юбилейига тортиқ қилишмоқчи.

М. АБДУРАҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбирлар пости бошлиғи.

Ғалаба телеграммалари

ЛЕНИН

Пахтакор республикалар партия-хўжалик активининг Тошкентда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев иштирокида ўтказилган йиғилиши иш бошлаган куни Ленин районидаги «Правда Востока» колхози йиллик пахта тайёрлаш планини бажарди. 2245 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан хирмон кўтарилиб, давлатга 6.670 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. План 23 иш кунида адо этилди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қобилжон Мирзаев бригадасида 40 центнердан ҳосил олинди. Ака-ука Раҳимовлар бригадасида ҳам шундай муваффақиятга эришилди.

Пахтакорлар ички резервларни ҳисоблаб чиқиб она-Ватанга яна 4.330 тонна «оқ олтин» армуғон этиш мажбуриятини олдилар.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг Андижон область мухбири.

БЎЗ

Колхозимиз аъзолари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг республикамизга Халқлар дўстлиги ордени топширишга бағишланган тантанали йиғилишдаги нутқини зўр мароқ билан тингладилар ва баён этилган фикрларни чин юракдан тўла маъқуллайдилар.

Шундай тантанали кунларда колхозимиз йиллик пахта тайёрлаш планини шараф билан адо этди. 1240 гектар ернинг ҳар гектаридан 23 центнердан дурдона териб олдик. 2860 тонна пахтанинг ҳаммаси юқори сортга қабул қилинди.

Далаларимизда 33 та терим машинаси узлуксиз ишламоқда. Давлатга топширилган пахтанинг 90 проценти машиналарда йиғиб олинди. Донгдор механизатор Абдукарим Муродов бункерлардан 300 тонна пахта тўкди. Абдуфаттоҳ Солиевнинг терган пахтаси 320 тоннадан ошди.

А. Солиев, Н. Деҳқонов, С. Мусаев, М. Хўжаматовлар бошлиқ бригадаларнинг пахтакорлари ҳосилдорликни гектар бошига 45-50 центнерга етказиш учун курашмоқдалар. Ҳали 100 гектар майдондаги пахтага қўл урилгани йўқ.

Барча ҳосилни охирги граммигача сира нобуд қилмасдан териб олиб, колхозимиз бўйича ҳосилдорликни 40 центнерга етказамиз.

Манноп ЖАЛОЛОВ,
СССР Олий Совети депутати, Бўз районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг раиси.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЁЗУВЧИ З. Р. ФАТХУЛЛИННИ «ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет адабиёти соҳасидаги хизматлари учун ва туғилганига етмиш йил тўлиши муносабати билан ёзувчи Зиннат Равилович Фатхуллин «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1973 йил 24 сентябрь.

ОЛТИН ҚЎЛЛАР

ПУБЛИЦИСТИКА

Она сути оғзидан кетмаган гўдаклигимдаги бир воқеа ҳамон ёдимда. Кеч кузда даладан сигир ҳайдаб қайтаётгандим. Ҳамқишлоғим — бир кекса пахтакор мени ёнига чақирди. Қўли билан ғўзаларни кўрсатди. Қарадим. Ҳеч нимага тушунмадим. Шунда ўша бободеҳқон: «Қулоқ сол, ўғлим, кўсакларнинг бодроққа ўхшаб чирсиллаб очилишини эшит», — деганди бошини тебратиб.

Пахта ҳақида гап очилса, негадир, доимо ўша деҳқоннинг қиёфаси кўз олдимга келаверади. Аммо ёшлик — ғўрлик деганларидек, худди биринчи фарзанди туғилгандай ҳаяжон ва қувончга тўла ўша отахоннинг руҳиясини тушуна олмаганман. Бироқ, унинг кўзларидаги севинч, чеҳрасидаги табассумни асло унута олмасам керак. Энди билсам, ўша нуроний отахон ўз меҳнати самарасини, қўлидаги қадоғини, пешана терини чаноқда нуқра ҳолида кўриб, севинаётган экан. У меҳнат нашидаси оғушида экан. Унинг қалбини пахта сурури, дилини пахта ишқи чулғаб олган экан. Энди билсам, ўша мўйсафид умрини пахтага бағишлаган минг-минглаб олтин қўллар — пахтакорларнинг бири экан.

Пахтани қуёш фарзанди ҳам дейишади. Шундаймикан? Агарда у ер юзидаги барча нарсага ўз нурини баробар сочаётган фақат биргина қуёшнинг фарзанди бўлганда эди, оламни босиб кетарди. Пахта — оғир, аммо шарафли, машаққатли, лекин ҳайрли. серташвиш, бироқ завқли меҳнатнинг йил — 12 ой тинмаган олтин қўллар меҳнатининг самараси. Пахта — қуёш ва инсон меҳнатининг арзанда фарзанди. Чунки, ер бойликнинг онаси бўлса, меҳнат унинг отасидир. Муболағасиз айтиш мумкинки, пахта етиштириш олтин олишдан ҳам юз чандон қийин иш! Унга «оқ олтин» нисбати берилиши ҳам шундан. Уни мурғак ниҳоллигидан то лўппи пахталарини йиғиштириб олгунча, саҳий пахтакор қанча заҳмат чекмайди-ю, қанча тунларни бедор ўтказмайди. Пахтакор на кишнинг қирчиллама совуғини, на саратон иссиғини писанд қилади. Худди ана шунинг учун ҳам пахтакорларни олтин қўллар дейишади. Ҳақиқатан ҳам бу қўллар—олтин қўллар. Чунки ана шу чайир ва забардаст, саҳий ва баракали қўллар меҳнати эвазига бунёд этиладиган баҳайбат хирмонлар қад кўтаргунча, деҳқон на оромни билади, на ҳаловатни! Лекин у чарчамайди, толиқмайди. Сабаби—унга ишчи ва зиёли меҳнати маҳсули—қудратли техника мададкор!

Унинг ҳар толаси кундалик ишнинг
Майда томирдай юракка туташ.
Пахтача қадри йўқ олтин-кумушнинг
Пахта инсон жонин иситган оташ, — деганида шоир минг бор ҳақ!

Сабаби, халқимизда пахтамиз — нондек азиз, толаси тиллага тенг деган гап бор. Балки муболағадир. Асло! Чунки, олтиннинг хусусиятини санаш учун қўлдаги бармоқлар етарли. Қолаверса, пахтаси мўл мамлакатнинг олтини ҳам кўп бўлади. Пахта олтиннинг ўрнини босади. Хазинасида олтини беҳисоб бўлган мамлакат ҳам, гап пахтага бориб тақалганда, маҳсулот эгасининг оғзига қарайди. «Ишқилиб кўнсин-да», деб илҳақ бўлади. Нега деганда, олтинсиз яшаш мумкин, аммо пахтасиз яшаб бўлармикан? Шундан бўлса керак, ҳозирча фанга маълум ярим миллионга яқин ўсимлик турлари ичида энг қимматлиси, энг зарури ва энг сердаромади пахта деб бир оғиздан тан олинган.

Инсоният ўз эҳтиёжлари учун ўсимликларнинг 23 минг туридан фойдаланади. Лекин илм аҳлининг фикри-зикри, диққат-эътиборини ўзига тортиш жиҳатидан ҳам ўсимликлар, «пойга»сида «улоқ» ғўза ўсимлигида кетган!

Ўсимликларнинг бирортаси ҳам пахтадай меҳнат ва парвариш, қунт ва сабр-бардош, ақл ва ирода, ташаббус ва тадбиркорлик, маҳорат ва матонат, жасорат ва жонкуярлик талаб қилмайди. Олтин қўлли пахтакор — қора чигитни олтинга айлантирувчи мўъжизакор! Шундай! Пахтакор маҳорати, билими, тажрибаси, қалб қўри, марварид терлари, кўз нури қора чигитга йўғрилиб, олтин нуқралари, дурри гавҳарлар каби чаноқларда жобажо бўлади.

Пахта — битмас-туганмас хазина! В. И. Ленин таъбири билан айтганда, «ажойиб олим ва ҳозирги замон пролетариатининг устози» Ф. Энгельс «...Ип-газлама ва темир буюмлари ишлаб чиқариш бўйича биринчи ўринда турган миллат, умумач олганда, саноати тараққий этган миллатлар ичида биринчи ўринда туради», — деганида, албатта, пахтанинг муҳим хом ашё эканлигини назарда тутган. Чунки, ғўза, пахта чиқитсиз, «нушхўрдсиз» ўсимлик.

Ҳозирги вақтда бизнинг мамлакатимизда ғўзадан ва унинг чиқиндиларидан олинаётган маҳсулотларнинг тури 1200 дан ошиб кетди. Булар қандай маҳсулотлар? Булар ингалаб туғилган чақалоқни ўз бағрига олувчи дояларнинг оқ халати, мурғакни йўргаклайдиган чойшабдан тортиб, ғанимлар журъат этиб, тажовуз қилса, унинг кўкрагига ўқ санчийдиган Ватан посбонларининг кийим-кечаги-ю, порохи.

Салкам 500 йил оралиғида содир бўлган икки воқеани таққослаб кўрайлик. Тарихий манбаъларнинг гувоҳлиги беришича, Америка қитъаси кашф этилгач, европаликларни ром этган биринчи ўсимлик пахта бўлган. Христофор Колумб ҳозирги Гуанагони (Сан-Сальвадор) оролига қадам ранжида қилганида, маҳаллий ҳиндилар улуғ сайёҳга ПАХТА совға қилишган экан. Эътибор беринг-а. Бутун бошлиқ янги бир қитъани топган машҳур кишига олтин эмас, дур эмас, жавоҳир эмас, гавҳар эмас, гул эмас, пахта совға қилишган!

Ўз жасорати билан етти иқлимни ёқа ушлатган, орзуни ҳақиқатга айлантирган ватандошимиз, биринчи космонавт — Юрий Гагариннинг сиҳат-саломатлиги кафолатини олган, ўз соҳасининг йирик билимдони бўлган ўзбек профессорининг таъкидлашича, унинг космосдаги кийими ҳам пахтадан тўқилган экан.

Ғўзанинг маҳсулоти бўлган пахта — серҳосият! Яна мисолларга мурожаат қиламиз. Ҳозирги кунда серқуёш республикамиз техника зиёлиларининг катта армияси камол топди. Уларнинг шаклланиши, сон жиҳатидан ўсиб, сифат жиҳатдан мустаҳкамланиши ҳам бевосита пахтачилик билан боғлиқ. Пахта Ўроқ ва Болға ҳамкорлигини, ишчи-деҳқон иттифоқини мустаҳкамлади. Аграр ўлканинг индустрлашган республикага айланиши ҳам пахтачиликдан. Пахта қишлоқда маданий революцияни амалга оширишда муҳим восита бўлди. Худди ўша пахта қишлоққа техникани, Ильич нурини олиб келди. Омоч-бўйинтуруқлар ўрнини «Фордзон»лар, унинг ўрнини турли-туман универсал тракторлар, «ХТ», «ХВС-1, 2», «Ўзбекистон» маркали терим машиналари эгаллаган экан, бу ҳам пахта туфайли. Шунинг учун гап пахта тўғрисида кетса, сўзни нимадан бошлаб, қаерда тугатишни билмай қоласан.

Пахтазорни жасорат ва тарбия дорилфунуни деймиз. Бу гапда лоф йўқми? Мутлақо. Аслида ҳам шундай. Чунки у кишиларни жисмоний чиниқтириб қолмай, маънавий жиҳатдан камолатга етказади. Шаҳарда ўсган айрим йигит-қиз ҳам пахтазор меҳмони бўлса, икки юзи Қува аноридай, Наманган олмасидай бўлиб қайтади. Оқ билакли таннозлар ҳам пахта териб, ёрилган бармоқларига шудринг текканида, сесканмайдиган бўлиб қолади.

Пахта эл-юрт танитади. Пахта кишиларда коллективизм, ўртоқлик, ҳамкорлик ва ҳамдардлик фазилатларини такомиллаштиради. Қисқаси, пахта мавсуми — ўқувчидан тортиб олимгача, деҳқондан тортиб партия-совет раҳбарига ҳам зўр синов. Холис бир мезон.

Пахта-кишиларни ориятликка, бир сўзликка ўргатади. Планини бажармаган хўжаликнинг биринчи танқидчиси ўша ердаги пахтакорнинг ўзи. У бошқалардан ҳам ўзини-ўзи кўпроқ койийди. Келгуси йилга сабоқ чиқариб, далага эртароқ отланади. Ишни уйқусида босади. Сўзининг уддасидан чиқади. Аммо, ютуқни рўкач қилмайди. Мақтовни ҳам ийманиб эшитади. Демак, пахта кишиларни камтарликка ҳам ўргатаркан...

Пахта — ўзбек халқи учун ота-мерос касб. Бобо-ю, бобокалонларимизнинг тирикчилик воситаси шу пахта бўлган. Машҳур шарқшунос олим В. В. Бартольднинг ёзишича, Урта Осиёда, жумладан, Ўзбекистонда пахтачилик олтинчи асрдан бошланган. Бироқ, кейинги археологик қазилмаларда топилаётган чигитлар ва турли матолар пахтачилигимиз тарихини ҳатто эрамиздан аввалроқ пайдо бўлган дейишга имкон бераётир.

Бундан бир аср муқаддам ҳозирги Ўзбекистонда бор-йўғи 25-30 минг тонна пахта ҳосили олинган. Эндиликда битта кичик районнинг ўзидаёқ бундан кўпроқ пахта етиштиради. Жавод Кўчиев «Ўзбекистон» маркали машинада бир кунда 45 тонна пахта терганини эсланг.

Худди мана шуни пахтачиликдаги революция дейилади. Худди мана шуни механизация ва химия шарофати дейилади. Худди мана шуни илм-фан, техника ва совет пахтакорининг жасорати дейилади. Худди мана шуни пахта мустақиллиги учун курашнинг улуғвор натижаси, улуғ Ленин тарихий Декретининг ёрқин самараси, доҳий башоратининг амалий исботи дейилади. Худди мана шуни пахтачиликни интенсив ва экстенсив ривожлантиришнинг уйғун олиб борилганлиги якуни дейилади. Худди мана шуни СССРнинг пахтачилик лабораторияси бўлиб қолган Ўзбекистоннинг ҳаётий мўъжизаси дейилади. Худди мана шуни ленинча миллий сиёсат тантанаси дейилади. Худди мана шуни совет халқларининг жангларда туғилган, меҳнат майдонида тобланган, тарихнинг энг зўр синовларидан ҳам мардонавор ўтолган халқлар дўстлигининг меваси дейилади.

Бизнинг мамлакатимизда пахта раққоса ўйинига, созанда, композиторнинг куйи ва қўшиғига, шоир шеърига, ёзувчи асарига, кинорежиссёр ва кинодраматург ижодига, олим илмий ишига бош мавзулардан. Шундай бўлиши табиий. Пахтакор республикалар адибларининг ижодига баҳо беришда уларнинг асарларида пахта мавзуининг ёритилиши асосий мезонлардан бири бўлиши керак. Нега деганда, пахта мадҳи меҳнат мадҳи, ишчи-деҳқон иттифоқи мадҳи халқлар дўстлиги мадҳи, меҳнатсевар халқ мадҳи, доно партия мадҳи, қудратли техника ва илғор фан мадҳи!

Ҳозир 20—25 ёшдаги йигит ёки қизни бундан бир неча йиллар аввал уйда кўсак чувиларди, декабрь ойида ҳам қор чангаллаб, кўсак териларди деб ишонтиришдан кўра, яқинда одам Марсга парвоз қилармиш деб ишонтириш осонроқ.

Пахтага меҳр қўйган, унинг меҳнатидан қочмаган кўплаб кишиларимизнинг номлари Иттифоқимизда маълум. Акмал Икромов, Файзулла Хўжаев, Йўлдош Охунбобоев, Усмон Юсуповлар ҳам пахтачилигимиз кекса авлодининг йирик вакилларидир.

Пахта жуда кўплаб деҳқонларимиз, ишчиларимиз, зиёлиларимиз кўкрагига орден ва медаллар тақди. Оддий агрономни дала академигига, оддий ходимни фан докторига, оддий механизаторни давлат арбобига, партия ва совет ташкилотларининг раҳбарига айлантирди. Турсуной ва Инобат Охуновалар, Шоймардон Қудратов, Мамажон ва Тўлан Дадажоновлар, Жавод Кўчиев, Ҳафиз Полвонов ва Абдусаттор Қурбонов, Искандар Дўсов ва Аҳмаджон Одиловлар пахта туфайли бутун мамлакатга донг таратди. Ака-ука Шодиевларнинг оилавий экипажига ҳамма қойил.

Пахта А. Н. Приходько, М. Н. Марков, В. Д. Тютьков, Ф. Ф. Глазатов, Ж. Кўчиев, Т. Охуновани Ленин мукофотининг лауреати қилди. Пахта ичида туғилиб, суяги пахтазорда қотган Ҳамроқул Турсунқулов уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони бўлди. Эндиликда пахтачиликни ривожлантиришнинг иссиқ совуғига кўнган, ишнинг пасти-баландини беш қўлдай биладиган, ташаббускор ва тадбиркор партия — совет кадрларининг катта армияси воята етди.

КПСС ва Совет давлатининг, Ўзбекистон Компартияси ва ҳукуматининг мамлакатда пахта мустақиллигини таъминлаш учун кураши, пахтачиликни ривожлантиришдаги ташкилотчилик ва тарбиявий фаолияти ўзининг фундаментал тадқиқотини кутмоқда. Чунки Ўзбекистоннинг пахтачиликни ривожлантиришда эришган ютуқларига жаҳон тан бермоқда. Бир вақтда ҳатто ўша «Фордзон» трактори ҳам саноқли бўлган ўлкада «Ўзбекистон» маркали терим машиналари ғўзанинг «Тошкент» навларини тераётганлигининг ўзида ҳам улкан рамзий маъно бор.

АҚШга борган совет ёзувчиларидан бирининг ёзишича, Нью-Орлеан шаҳрида Улуғ Ватан урушидан аввал бир инженер терим машинасини яратган экан. Ўша инженерга патент учун катта пул ҳам ваъда қилишибди. Лекин у бир инсонпарвар иқтисодчи дўсти билан суҳбатлашиб, ўз фикридан воз кечибди. Агарда пахта териш машинасини ишлаб чиқариш йўлга қўйилса, минглаб деҳқонлар ишсиз қолади деган фикрга бориб, инженер ўз ихтиросини йўқ қилган. Буни қарангки, ҳатто фан ютуғи, техника ҳам ишсизлик сабабчиси бўлган. Буни қарангки, бизда терим машинаси пахтакорнинг суянган тоғи, деҳқоннинг қаноти, Унинг оғирини енгил қилади.

Фанга шу нарса маълумки, вилт-оқпалак касаллиги Европада, Осиё, Америка қитъалари ва ҳатто Океаниядаги суғориладиган майдонларнинг аксариятида учрайди. Вилт 35 дан ортиқ оилага мансуб 400 хил ўсимликнинг кушандаси эканлиги аниқланган.

Пахта етиштирувчи 25 га яқин мамлакатда — СССР, АҚШ, Хитой, Ҳиндистон, Покистон, Бразилия ва бошқа мамлакатларда (33 миллион гектар ерга пахта экилади) оқпалак жуда катта иқтисодий зарар етказди. Биргина АҚШда бу офатдан йилига 3 миллиард доллар зарар кўрилаётир.

Яқин йиллар ичида жаҳон миқёсида пахта танқислиги рўй бериш хавфи бор эди. Худди ўшанда йирик совет селекционери Содиқ Мираҳмедов ва Ю. П. Хуторной яратган янги навлар жуда-жуда асқотди. Бир мисол: 1968 йили мамлакатимизда вилт туфайли 500 минг тонна пахта нобуд бўлган. 200 миллион сўмлик иқтисодий зарар кўрилган. Халқ хўжалиги эса 1,5 миллиард метр кам газлама олди. СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг маълумотига кўра, фақат «Тошкент» навларини экиш туфайли 1969—1971 йиллар мобайнида 6 миллион 709 минг 458 сўм иқтисодий самара олинган. Ўтган йили 300 миллион сўм иқтисодий самара олинди. 200 миллион сўм зарар ўрнига салкам 1 миллиард сўмлик фойда!

«Тошкент-1», «Тошкент-2», «Тошкент-3», «Тошкент-4» ғўза навларининг автори, В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги фанлар академиясининг мухбир аъзоси Содиқ Мираҳмедов ва ингичка толали «С-6030» навининг автори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби Ю. П. Хуторнойнинг бу йил СССР Давлат мукофотига номзод қилиб кўрсатилиши бежиз эмас. 1968 йили «Тошкент» навлари 4 гектарга экилган бўлса, бу йил 1 миллион 300 минг гектар ерга экилди. Бундай парвозни жаҳон селекцияси ва пахтачилиги тарихи ҳали кўрмаган. Дўстлик уруғи «Тошкент» навлари Қозоғистон, Тожикистон, Қирғизистон каби пахтакор биродарларимизга ҳам манзур бўляпти.

Бухоролик машҳур пахтакор Файзулла Юнусов 1935 йилдаёқ ҳар гектардан 57 центнердан ҳосил етиштириб, Алабама штатилик фермерни синдирган эди. Наманганлик Иброҳим Раҳматов 100 центнерчилик ҳаракатининг ташаббускори бўлиб чиққанди.

Пахтачилигимизнинг ойдин йўли тарихи жасорат, қаҳрамонлик, ихтиро ва ташаббусларга бой. Бу, эркин ва озод, яратувчи ва ижодкор халқ нималарга қодирлигининг ёрқин исботи эмасми?!

«Дунё фани тўғрисида ҳаммабоп ва аниқ» маълумотлар беришни шиор қилиб олган халқаро йилнома — «Наука и человечество» тўпламида ўз мақоласи билан қатнашган биринчи ўзбек академиги Обид Содиқовнинг ёзишича: «Пахта ёғида Е витамини ҳам борлигини алоҳида таъкидламоқ керак. Бу витамин бепушт аёлларнинг ҳомиладор бўлишига, шунингдек, қориндаги ҳомиланинг нормал ривожланишига ёрдам қилади. Қизиғи шундаки, бу витамин сариёғда пахта ёғидагига нисбатан анча кам, қўй ва мол ёғида эса мутлақо йўқдир».

Пахтада фақат шу хусусиятнинг якка ўзи бўлганда ҳам, у таҳсин ва эътиборга сазовор бўларди. Лекин унда ҳатто лимон ва олма кислоталари каби кўплаб ҳаёт омиллари мавжуд. Одамзод учун офат, ҳозирги замон медицинасида биринчи сонли масала бўлган рак касаллиги ҳам ғўзага юқмас экан.

Эллик йилда эл, юз йилда ер ўзгаради деган гап бор. Пахтачиликда улкан революция юз берди. Беш юз мингдан беш миллионлик улкан маррани эгаллашга аҳд қилдик. Бу рақамларнинг мағзини чақиш учун қуйидаги мисолни келтириш ўринлидир. Агарда «Беломор» папиросининг бир миллион донаси бир жойга уюлса, Эльбрус тоғидан каттароқ тоғ пайдо бўларкан. Тўрт миллион 850 минг тонна пахта бир жойга йиғилса, осмонўпар баҳайбат пахта хирмони ҳосил бўлишини тасаввур этиш қийин эмас.

Пахта ҳосилдорлиги бўйича жаҳонда биринчи ўриндамиз. Ўзбекистоннинг ҳиссаси туфайли 1970 йилдаёқ пахта етиштиришда жаҳонда биринчи ўринга чиқиб олдик. Пахтачиликнинг улкан лабораторияси — Мирзачўлнинг, Қарши чўлининг истиқболи порлоқ.

Ўзбек халқининг миллий ифтихори ҳисобланган пахтамиз, эндиликда бир мақсад, бир эътиқод, бир партия атрофига жипслашган, битта она-Ватанга эга бўлган 250 миллионлик совет халқининг миллий ифтихори бўлиб қолган экан, бунинг ҳеч ажабланарли ери йўқ. Бу социалистик ҳаёт тарзининг диалектикаси билан белгиланади. Фақат социализмдагина шундай бўлади. Зеро, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев айтганидек: «Ўзбекистоннинг иқтисодий ҳолати республиканинг ўзидаги пахта ҳосилигагина эмас, Урал ва Ленинград машинасозларининг, Кузбасс шахтёрларининг, Қозоғистон ғаллакор совхозларининг, Белоруссиядаги электрон-ҳисоблаш машиналари ишлаб чиқарувчиларининг ишига ҳам боғлиқдир».

«Пахта» сўзининг ҳар бир ҳарфи замирида қандай маъно яширинган деб сўралганда, шундай жавоб қилинса янглишмаймиз: П—ПАРВАРИШЛАНГ, А—АРДОҚЛАНГ, Х—ХАРАЖАТИМГА, Т—ТОРТИШМАНГ, А—АЛДАНМАЙСИЗ.

Куни кеча жасорат ва дўстлик шаҳри, халқлар дўстлигининг мангу рамзи бўлган — Тошкентимизда пахтакор республикалар партия-хўжалик активи йиғилишида азиз Леонид Ильич Брежнев пахтакорлар меҳнатига юксак баҳо берди, уларни «оқ олтин» ижодкорлари — ОЛТИН ҚЎЛЛАР деб атади.

Партия ва халқ олдидаги интернационал бурчига содиқ пахтакор республикалар меҳнаткашлари мўл ҳосил етиштиришнинг нурли йўлига тушиб олганлар. Бу йил Ватан хазинасига Ўзбекистон — 4 миллион 850 минг, Туркманистон 945 минг, Тожикистон 775 минг, Озарбайжон 450 минг, Қозоғистон 300 минг, Қирғизистон эса 200 минг тонна пахта топширишга аҳд қилди. Беш йилликнинг ҳал қилувчи зарбдор йилида Эверест чўққисидан ҳам баландроқ бўлган 7 миллион 520 минг тонналик осмонўпар хирмон узра зафар байроғи, ғалаба байроғи Ўроқ ва Болғаси бор чўғдек ол байроғимиз порлайди. Уни ана шу чўнг хирмон бунёдкорлари — олтин қўллар ўрнатади!

Агарда табиатда мавжуд етти хазинанинг ёнига навбатдагисини қўшиш лозим бўлса, бу худди оча ғознинг тўши каби юмшоқ, деҳқон қалбидай оқ пахтамиздир.

Саккизинчи мўъжиза деганда ҳам, худди она сутидай оқ, ойдек беғубор, булоқ сувидек мусаффо, асалдек фойдали, қуёш нуридек иссиқ пахтани айтиш мумкин. Чунки ҳассос шоиримиз Ғафур Ғуломнинг:

Олтин сандиқ каби саҳий Ватаннинг
Бутун бойликларин чўтга солган чоғ,
Пахта хазинаси бизнинг чаманнинг
Олмос поралари ёрқин шамчироқ, —

деган сатрлари ҳам худди ана шу олтин қўлли пахтакорлар ҳақида айтилган.

Ўткир АБДУАЗИМОВ.
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ДОН ДАВЛАТГА

Республика колхоз ва совхозларида маккажўхори дони ва шоли тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 25 сентябрга бўлган
МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — ўрилган маккажўхори (топшириққа нисбатан процент ҳисобида); учинчи стун — топширилган маккажўхори дони (топшириққа нисбатан процент ҳисобида); тўртинчи стун — ўрилган шоли (планга нисбатан процент ҳисобида); бешинчи стун — топширилган шоли (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

Тошкент	66,6	100,7	5,1	0,3
Сирдарё	64,3	100,1	1,5	0,4
Сурхондарё	87,8	100,0	20,6	21,7
Андижон	93,1	100,0	13,1	9,5
Фарғона	47,7	99,1	18,4	10,9
Наманган	71,1	93,3	21,3	13,7
Самарқанд	52,4	75,7	—	0,4
Бухоро	69,7	68,3	—	—
Қашқадарё	77,9	50,5	—	—
Хоразм	45,2	23,2	33,7	12,7
ҚҚАССР	53,3	21,9	10,5	10,2
Республика бўйича:	66,0	77,7	12,5	8,6

А. А. ГРОМИКО ИРЛАНДИЯ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ БИЛАН УЧРАШДИ

НЬЮ-ЙОРК, 24 сентябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико бугун Ирландия ташқи ишлар министри Г. Фитцжеральдни қабул қилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет Иттифоқи билан Ирландия ўртасидаги муносабатларга доир масалалар хусусида, шунингдек БМТ Бош Ассамблеяси XXVIII сессиясининг ишига доир бир қанча масалалар хусусида фикрлашиб олинди.

А. А. ГРОМИКО Г. КИССИНЖЕР БИЛАН УЧРАШДИ

НЬЮ-ЙОРК, 25 сентябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико кеча АҚШ давлат секретари, АҚШ Президентининг миллий хавфсизлик бўйича ёрдамчиси Г. Киссинжер билан учрашди.

Дўстона вазиятда ўтган учрашув чоғида Совет—Америка муносабатларининг баъзи масалалари, шунингдек бир қанча халқаро проблемалар хусусида фикрлашиб олинди. А. А. Громико Г. Киссинжернинг АҚШ давлат секретари лавозимига тайинланиши муносабати билан уни муборакбод қилди.

Учрашувда СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин билан АҚШ давлат секретарининг ўринбосари У. Стессел ҳозир бўлдилар.

МИНИСТРЛАРНИНГ УЧРАШУВИ

НЬЮ-ЙОРК. 25 сентябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Канада ташқи ишлар министри М. Шарп билан учрашди.

Маслаҳатлашиб туриш тўғрисидаги Совет—Канада протоколига мувофиқ министрлар ҳар икки томонни қизиқтирувчи бир қанча халқаро проблемалар ҳамда Совет—Канада муносабатларининг баъзи масалалари хусусида фикрлашиб олдилар.

Дўстона вазиятда ўтган учрашув чоғида БМТ Бош ассамблеяси шу сессиясининг ишига доир масалалар ҳам муҳокама қилинди.

САЛЬВАДОР АЛЬЕНДЕ УМРИНИНГ СЎНГГИ СОАТЛАРИ

Ҳеч нимага бепарво солдатлар белкурак билан ер қазишарди. Уларнинг юзидан: гўр кавла дейишдими, кавлаймиз, бошқаси билан ишимиз йўқ, деган сўзни ўқиш мумкин эди. Худди шундай совуққонлик билан тобутни чоҳга туширишди. Шу пайт аёл фарёди эшитилди: «Жилла бўлмаса кимни дафн қилаётганингизни билсангиз-чи? Ахир, тобутда республика президенти Сальвадор Альенде ётибди-ку. Сиз бўлсангиз, ҳатто оиласига у билан видолашишни ҳам раво кўрмаяпсиз!»

Ҳарбийлар Винья-дель-Мардаги Санто-Инес қабристонига бирданбир кишининг Чили президентининг рафиқаси Ортенсия Бусси де Альенденинггина келишига рухсат беришди. Лекин бу муштипар қанчалик худонинг зорини қилмасин, кўз ёши тўкмасин, эрининг чеҳрасини сўнгги бор кўриб қолишига руҳсат беришмади. Тобутни очишга дағаллик билан руҳсат беришмади. Президентнинг жасади қай аҳволда эканлигини ҳеч ким билмай қолди.

Бу ҳақда Ортенсия Бусси де Альенде Чилидан ташқарида, Мексикога боргандан кейингина сўзлаб берди. Президентнинг рафиқаси Сальвадор Альенде умрининг сўнгги соатлари ҳақида кўп нарса айтиб беролмади. Чунки уларнинг бир-бири билан кўришиш имкониятлари йўқ эди. Бироқ, унинг айтганларини бошқа қочоқларнинг гувоҳлиги тўлдиради. Бундан ташқари, шу пайтгача бир неча кунлаб Сантьягода телеграф ва телефонга йўлатилмай қўйган журналистлардан хабарлар кела бошлади. Машъум воқеани кўрган-билганларни БМТда учратиш имконияти туғилди. Мана энди, ҳали ҳам унча тўлиқ бўлмасада, ўртоқ Сальвадор Альенде умрининг сўнгги соатлари манзарасини кўз олдимизга келтиришимиз мумкин.

...Тўнтариш бўлган 11 сентябрь куни Чили Республикасининг президенти Сальвадор Альенде «Ла Монеда» президентлик саройидаги иш хонасига одатдагидан эрта келди. Ҳозирланаётган тўнтариш ҳақидаги хабар билан уни уйғотишди. Шунда президент шофёрга илтимос қилиб, зудлик билан ишга олиб боришни сўради. Фитна тайёрланаётганини Альенде биларди. Йўқ, у Чили қуролли кучларининг анъанавий бетараф йўл тутиб, сиёсатдан четда туради деб ўйлайдиган содда идеалист эмасди. Ваҳолонки, баъзи Ғарб газеталари унга шундай баҳо бермоқдалар. Қонига антикоммунизм руҳи сингиб кетган баъзи генераллар ўзлари «марксистик» режим деб ном берган тузумни кўришга кўзлари йўқлиги Сальвадор Альендега маълум эди. Муайян ташқи кучлар Чилига ин қуриб, юк машиналари ҳайдовчиларининг забастовкасида ҳам, қорни тўқ кварталлардаги аёлларнинг ҳукуматга қарши шовқин-суронли манифестациясида ҳам, генералларнинг фитнасида ҳам уларнинг қўли борлигини давлат бошлиғи сифатида биларди. Баъзи генераллар билан сан-манга ҳам бориб қолган эди.

С. Альенде бултур декабрь ойидаёқ Бош Ассамблея минбаридан туриб бундай деган эди: «Биз жаҳолат қуроллантирган кучларга қарши жанг қилишга мажбурмиз. Уларнинг қўлида қудратли қурол бор, лекин қанотида қайси мамлакатга тегишли эканлиги ҳақидаги белги йўқ. Бу кучлар ҳамма соҳаларга ўз таъсирини ёйган».

Латин Америкасининг фуқароси бўлган Альенде ҳарбий тўнтаришлар нималигини яхши биларди. Шу боисдан ҳам исёнчилар президент саройига йўл олганлигини хабар қилишганида, Чилининг асосий порти бўлган Вальпараисодан Сантьяго томон ҳарбий-денгиз формасидаги исёнчилар отряди йўл олганини эшитганида халқ президенти қилиши лозим бўлган ишни қилди. Альенде заводларда ўзини ҳимоя қилиш отрядлари тузиш ҳақида ишчиларга даъват билан мурожаат қилди.

Эрталаб соат 7 дан 40 минут ўтганда рафиқасига телефон қилиб, уйғотди. У ҳеч нарсадан бехабар, осуда уйқуда ётарди. «Аҳвол жуда жиддий бўлиб қолди, флотда исён, уйдан ҳеч қаёққа чиқа кўрма, мен бу ерда, «Ла Монеда»да бўламан». Ортенсия Бусси де Альенде эридан эшитган сўнгги сўзлар шулар эди.

Бир неча радиостанция исёнчилар қўлига ўтган эди. Улар қуруқликдаги қўшинлар, флот, ҳарбий ҳаво кучлари ва карабинёрлар қўмондонларининг ахборотини эшиттирарди. «Исён жуда пухта планлаштирилиб, миридан-сиригача аниқ рўёбга чиқарилди», деб тушунтиради Американинг «Тайм» ҳафталик газетаси мухбири. Ўша пайтда у «Ла Монеда» билан қўшни «Каррера» меҳмонхонаси деразасидан туриб, бутун воқеани кузатган эди.

Исёнчилар радиоахборотларида президентдан 24 соат мобайнида истеъфо беришни талаб қилишди. Орадан бир неча дақиқа ўтгандан кейин қонуний ҳукумат қўлида сақланиб қолган радиостанция Сальвадор Альенденинг генералларга берган қуйидаги жавобини эшиттирди: «Мен истеъфога чиқмайман, чиқмайман, бу ишни қилмайман. Ҳамма воситалар билан қаршилик кўрсатаман, керак бўлса жонимни қурбон қилишга ҳам тайёрман...» Президент сўзини тинглаган одамлар уйларидан кўчага чиқа бошлади. Бироқ президент саройига «Шерман» оғир танклари яқинлашиб қолган эди. Исёнчилар президент саройини ҳалқага олишди. Осмонда ракеталар билан қуролланган реактив самолётлар изғиб юрарди.

Исёнчилар президентга таслим бўлишни яна таклиф этишди. «Сиздай қўрқоқларга ярашади бундай қилиш. Мен бўлсам, таслим бўлмайман» дея жавоб берди Альенде. У ўзи билан қолган ҳамма кишиларни саройга тўпланишга буйруқ берди. Бу ерда унинг шахсий қўриқчилари, машинисткалар, секретарлар, Альенденинг икки қизи бор эди. Президент охиригача саройда қолажагини айтиб, бошқаларнинг дарҳол кетишларини талаб қилди. Ҳеч ким бунга кўнмади. Шунда Альенде аёлларга яширинишни, эркакларга эса жангга ҳозирлик кўришни буюрди. Ҳа, жангга ҳозирлик кўришни буюрди. Кўпгина гувоҳлар Альенде охиригача жанг қилишга аҳд қилганлигини тасдиқлашди. Мана шундан кейин ҳарбийлар гўё президент ўз-ўзини ўлдирди, деган миш-миш тарқатганига қандай қилиб ишониб бўлади.

Танклар саройни тўпдан ўққа тутди, пиёда аскарлар эса саройга ҳужумга ўтди. Республика президентига, бу лавозимга конституцияга тўла риоя қилинган ҳолда сайланган кишига қарата тўп отилди. Чунки у исёнчилар ўйлаган одам бўлиб чиқмади, чунки у бировлар очликдан ўлаётган, бошқалар эса бойлигини қаерга қўйишни билмаётган тузумни ўзгартирмоқчи эди. Чунки у Чилининг бойликлари мамлакат халқига хизмат қилсин дерди.

Чошгоҳ бўлиб қолди. Исёнчиларнинг самолётлари президент саройи устидан ўтиб бомбалар ташлади. Бир ярим соатлар вақт ўтгач, солдатлар ярим хароба, тутун бурқсиб турган саройга бостириб киришди. Бир неча минутдан кейин эса исёнчилар эгаллаб олган радиостанциялар ур-йиқитда тўқилган хабарни—президент Сальвадор Альенде гўё ўз-ўзини ўлдирди, деган хабарни зўр бериб эълон қилишди. Президентнинг қизлари оталарининг қўлида автомат кўришганини, лекин автоматдан ўзига эмас, балки исёнчиларга қарата ўқ узганини айтиб, гувоҳлик беришди. Жангга тайёргарлик кўраётиб, каска кийганини кўришганини гувоҳлар ҳам айтишмоқда. «Ла Монеда»ни ўлганимдан кейингина қолдиришим мумкин, бироқ жанг қилиб ўлишим мумкин, Бальмаседа сингари ўз-ўзимни ўлдирмайман» деди президент рафиқасининг сўзларига қараганда. (Чили президенти Бальмаседа 1891 йилги тўнтаришдан кейин Аргентина элчихонасида сиёсий бошпана топган ва ўша ерда ўзини отиб ўлдирган эди).

Исёнчилар Альенде оиласининг уйини ҳам бомбардимон қила бошлади. Нега энди? Сира тушуниб бўлмайди. Нафрат ва ғазабдан бўлса керак. Президентнинг рафиқаси зўрға қутулиб қолди. Телефон линияси ишлаб турарди. Аёл «Ла Монеда»га телефон қилишга ошиқди. Унга ҳеч ким жавоб бермади. Кейин солдатлардан кимдир трубкани олиб, бир нима деб ғулдуради. Бу вақтда деҳқон чойшабига ўралган Сальвадор Альенде ярим хароба саройнинг залларидан бирида диванда ётарди. «Гап-сўзларга қараганда, унга ўн уч марта ўқ узганлар» деб ёзади «Тайм» ҳафталик газетаси.

Исёнчилар ўлдирилган Альендедан ҳали ҳам хавфсирамоқдалар: Сантьяго телевидениеси ва радиоси орқали ҳали ҳам уни палидларча ёмонламоқдалар, ёмон отлиққа чиқармоқдалар. Уларнинг нима сабабдан қўрқувга тушаётганлигини «Нью-Йорк таймс» газетаси изоҳлаб берди. Яқинда шу газетанинг мухбири бошқа воқеалар қатори қуйидагиларни ҳам хабар қилди: «Мен Сан-Мигеле деган ишчилар шаҳарчасидаман. Бу — Сантьягонинг жанубий чеккасидаги завод шаҳарчасидир. Шу ерда 23 ёшли ишчидан: «Улар ўртоқ Альендени ўлдиришди. Бу билан бизнинг душманларимиз кимлар эканлигини кўрсатиб қўйишди. Жанг узоқ бўлади. Ҳақиқий кураш энди бошланади» деган сўзларни эшитдим».

Сальвадор Альенде ихтисоси бўйича доктор эди. Лекин у айрим кишиларни эмас, балки бутун халқни фалокатдан, очликдан, таҳқирлашдан даволамоқчи эди. У ҳалок бўлди, лекин номи мангу бўлиб қолди. Леонид Ильич Брежневнинг Альенде ҳақида айтган қуйидаги гаплари миллионлар қалбига жо бўлди: «У ҳозирги замондаги сиёсий турмушнинг энг покиза ва олижаноб зотларидан бири эди. Халқ ишига охиригача содиқ бўлиб қолди ва бунинг учун жонини қурбон қилди».

Сальвадор Альенденинг ўлгани ҳақида ўйлаш нақадар оғир. У бундан ўн йил муқаддам, ҳали президент бўлмаганида, уйига биринчи марта борганим эсимда. Ўшанда у меҳмонларни Чилининг қизил шароби билан кутиб олган эди. Қизиқ-қизиқ воқеаларни ҳикоя қилиб бериб, ҳаётдан қувончини изҳор этган эди. Кейин жиддий қиёфага кириб:

— Чили ҳақида нима деб ўйлайсиз? — деб мурожаат қилган эди совет меҳмонига.

— Чили дунёдаги энг гўзал мамлакатлардан бири,— самимий жавоб берганди меҳмон.

— Тўғри, — деб маъқуллаганди у. — Шу билан бирга, Чили энг бой мамлакатлардан бири. Шундай экан, нега энди чилиликлар оч-наҳор юриши керак? Наҳотки, бизни қулларча яшашга рози деб ўйлашаркин?

Бу саволга у жавоб берди. Ўз ҳаёти билан, ўзининг кураши билан, ўзининг мангулиги билан жавоб берди.

В. КОБИШ,
«Известия» мухбири.

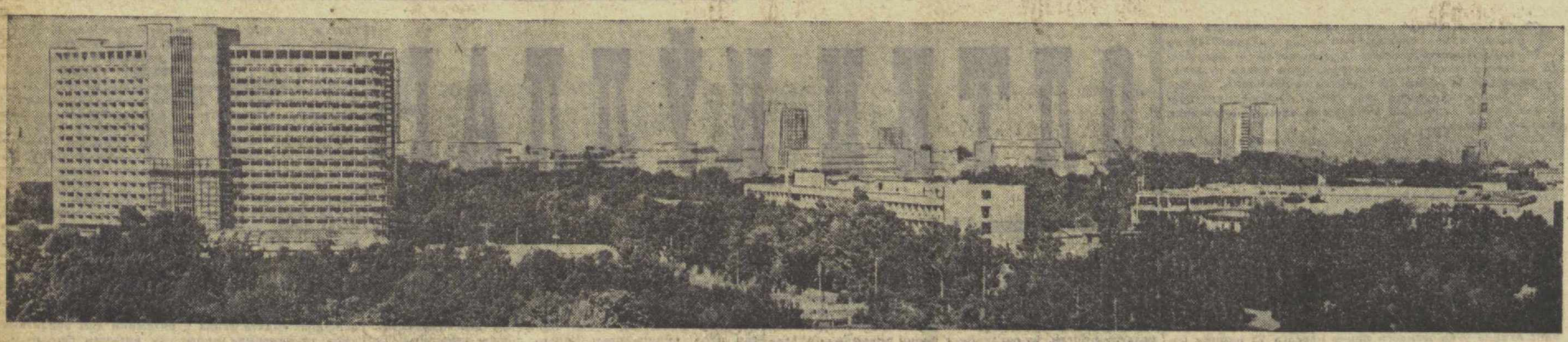

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Суратда: олдинги планда «Ўзбекистон» меҳмонхонаси.

Ҳ. Носиров фотоси.

ИШЧИ ДЕҲҚОН БИРЛИГИ

«Ташсельмаш» заводининг йиғув цехида кўп киши қатнашган йиғилиш бўлиб ўтди. Машинасозлар потокдан эндигина чиққан «ХН-3,6» маркали пахта териш машинасини Мирзачўлдаги Г. Титов номли совхознинг донгдор механизатори Қувондиқ Абдураззоқовга тантанали суратда топширдилар. Номи ёзилган машинани топшириш тантанасида завод ветерани М. И. Зверинцев Мирзачўлни ўзлаштириш ветеранига ишда муваффақиятлар тилади.

Қувондиқ Абдураззоқов қўриқ ердаги совхозга биринчилар қаторида келди. У пахтакорларнинг ғўза парвариши соҳасидаги барча ишларни ва айниқса йиғим-теримни тўла механизациялаштириш учун бошланган курашига бошчилик қилди. У пахтани машинада териш соҳасида кўп марта рекорд қўйди. Бу машина унга меҳнат жасоратларини тақдирлаб топширилди.

Механизатор жавоб нутқида машинасозларнинг юксак ишончини оқлайман, деб уларни ишонтирди. У заводда ўзига топширилган тўрт қаторли агрегат билан бу йил кузда 800 тонна пахта термоқчи. Бу эса унинг ўтган йил эришган ютуғидан қарийб икки юз тонна кўпдир.

(УзТАГ).

МУЗИКА МАКТАБИ

Қарши шаҳрининг энг кўркам жойларидан бирида музика мактабининг салобатли биноси қад кўтарди. Мактабнинг янги биносида 500 дан ортиқ ёш музика иқлосмандлари таълим оладилар. Мактаб биносини шаҳардаги 1-қурилиш-монтаж бошқармасининг бунёдкорлари қисқа вақт ичида қуриб битказдилар. Бино замонавий услубда қурилган бўлиб, музика санъати сирларини ўрганувчиларга талай қулайликлар яратилган. Мактаб заллари, фойелари чиройли қилиб безатилган ва мойсад ранглар билан бўялган.

П. ГАДОЕВ.

ОРОЛ ТЎҒРИСИДА КИТОБ

Жийда ва туранга дарахтларидан иборат қалин тўқайзор. Унинг ёнида эса сап-сариқ барханлардан иборат чўл. Амударёнинг бошидан қулоч ёзган орол — Пайғамбар ороли кўзга шундай ташланади. Уч минг гектардан сал кўпроқ бу майдонда Ўрта Осиёдаги бир қанча иқлим зоналарига мансуб ўсимлик ва ҳайвонот оламининг намуналари ёнма-ён турибди. Лекин Бухоро хонгул оҳуси хушманзара оролнинг асосий бойлигидир. Бу жонивор камдан-кам учрайдиган ва мутлақо қўриқланадиган жониворларнинг халқаро «Қизил китобига» киритилган. Орол — Пайғамбардаги хонгулни ва бошқа жониворларни асраш ҳамда ўрганиш учун бу ерда ўн уч йил муқаддам қўриқхона ташкил этилган эди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Зоология ва паразитология институти ходимлари олиб бораётган мунтазам илмий иш ўшанда бошланган эди.

«Орол-Пайғамбар қўриқхонаси ва унинг фаунаси» деган тўплам ана шу иш натижаларига бағишланган бўлиб, бу китоб «Ўзбекистон» нашриёти томонидан чиқарилган. Тўпламда оролдаги жониворлар дунёси муфассал тасвирланган.

(ЎзТАГ).

ПАХТА ТЕРСАМ

(Механизатор қўшиғи)

Дўстларимдай тонгда турсам,
Пахтазорлар бўйлаб юрсам,
Пешона тер завқин суриб, —
Пахта терсам, пахта терсам.

Очилганда минг-минг чаноқ,
Нурлар сочар мисли чироқ,
Кўнглим яна бўлади чоғ, —
Пахта терсам, пахта терсам.

Утказмасдан олтин вақтим,
Элга пахтам этай тақдим,
Кулар менинг кулган бахтим, —
Пахта терсам, пахта терсам.

Пахтазорлар — чаманзорлар,
Ҳосил фасли элни чорлар,
Кўксим узра юлдуз порлар, —
Пахта терсам, пахта терсам.

Машинамда урсам жавлон,
«Оқ олтин»лар бўлар хирмон.
Довруғ ёяр Ўзбекистон, —
Пахта терсам, пахта терсам.

Пўлат МУМИН.

АХБОРОТ

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

ДИПЛОМЛИ ГАЗЕТА

«Хоразм ҳақиқати» область газетаси меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва унинг асосий етакчи тармоғи — пахтачиликни юксалтириш йўлидаги катта хизматлари учун СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг учинчи даражали диплома билан мукофотланганди. Яқинда газета коллективига диплом тантанали равишда топширилди.

А. ЭШМАТОВ.

ЧЕТ ЭЛЛИКЛАР БУЮРТМАСИ

Чирчиқ шаҳар қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводига Шарқ мамлакатлари, шунингдек Африкадаги мамлакатлардан турли хил қишлоқ хўжалик машиналари учун кўплаб буюртмалар келмоқда. Йил бошидан буён завод коллективи Ироқ, Эрон, Ливан, Сурия, Миср, Судан, Афғонистон, Ҳиндистон каби мамлакатларга икки юздан ортиқ кўрак чувийдиган агрегатлар, сеялка ва культиватор каби ускуналар жўнатди.

Т. УРУНОВ.

«ОЙДИНБОҒ» — ТОШКЕНТДА

Чехословакия аттракционларининг «Ойдинбоғ» номли комплекс ўйинлари совет томошабинларига кўпдан буён манзур. Улар Олмаота, Фрунзе шаҳарларида бўлиб ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. Ҳозир «Ойдинбоғ» аттракцион санъаткорлари тошкентликлар меҳмони.

Тельман номли истироҳат боғида «Тоққа саёҳат», «Автодром», «Космодром» каби 11 хил аттракцион ўйин кўрсатадиган мосламалар ўрнатиб бўлинди. Чехословак аттракционлари шаҳар эркатойларига яқин кунларда томошалар кўрсатадилар.

А. ПУЛАТОВ.

●

Редакциямизга андижонлик С. Мўйдинов, М. Жарқинбоев, Т. Мамадалиев, қашқадарёлик М. Холмуродов, тошкентлик С. Султонов, Г. Смолиевская, бухоролик Э. Отаев, Р. Носиров, грузиялик В. Ожерельев, сурхондарёлик Х. Худойбердиев, фарғоналик Ю. Ҳасанов ва наманганлик Хусан Пирматовлар ҳам хушхабарлар йўллашган.

Журналист ён дафтаридан

ВАТАН ҚАЛҚОНИ

Иккинчи жаҳон урушида Ватан тақдирини ҳал қилувчи шиддатли жанглардан бири — Орёл — Курск, Белгород шаҳарлари учун бўлган жанглар тарих дафтарига зарҳал ҳарфлар билан ёзилиб қолди. Бундан 30 йил муқаддам Свобода посёлкасига жойлашган 1-Белоруссия фронтининг кузатув пункти бугун ўша уруш давридагича сақланиб турибди. Фронт қўмондони Константин Рокоссовский иш олиб борган етти қаватлик, метиндек мустаҳкам истеҳком ҳозир металлдан ишланиб, тарихий ёдгорликка айлантирилган. Шу истеҳкомга кираверишда шон-шарафлар девори савлат тўкиб турибди. Деворга Курск шаҳри учун бўлган жангларда қатнашган 16-ҳарбий ҳаво армияси, 1-2-танк армияларининг номлари қуйма ҳарф билан битилган.

Шу ерда иккинчи танк армияси ва у ерда номи кўрсатилган 9-гвардиячи танк корпусини ўқир эканман, тўлқинланиб кетдим. Дам Курск, дам Белгород остоналарида жанг олиб борган 9-корпуснинг 57-механизациялашган бригадасининг десантчилари асосан ўзбек йигитлари, кўпчилиги Фарғона деҳқонлари, наманганлик боғбонлар эди. Белгород остонасида граната билан немис танкасини ёндирган Юқори Чирчиқ районлик Борис Боболевни эсладим. Фронт қўмондони К. Рокоссовский, ҳарбий Совет аъзоси К. Ф. Телегин, штаб бошлиғи М. С. Малининлар меҳмон келган куни «бир лаган Ўзбекистон палови бўлса, маза қилиб баҳам кўрардик», деган илтимосидан кейин сталинободлик танк десантчиси Баҳодир ака Раҳматовнинг ош қилиб берганини эслаб, у ҳаётмикан деб хаёлга чўмдим. Фронт қўмондонлари ўзбек паловини яхши кўришларининг боиси, бу фронтга Ўзбекистон халқи кўп совға-саломлар юбориб, «жангчилар, ош қилиб енглар» деб ошнинг хоми солинган масаллиғ тўла халталар юборишган экан. Блиндаж деворидаги шоир Ҳамид Олимжоннинг қўмондонлар билан тушган сурати бу сўзимизнинг далили бўлиб турибди.

Курск — Белгород жангида совет авиацияси билан танк қўшинлари катта роль ўйнади. Бу ерда немис қўмондонлиги 2700 та танк ташлаган. Бизнинг танклар ва ўзи юрар тўпларимиз сони 3500 дан ошиқ эди. Совет танкчилари Курск шаҳрига ҳужум қилган немис танкларининг кулини кўкка совурди.

Биргина бу жангда эмас, Прохоровка қишлоғи учун бўлган жангда совет танкчилари жаҳонда тенги йўқ танк жанглари олиб бориб, немисларнинг 300 танки, 500 автомашинаси, 4500 солдат ва офицерини йўқ қилди. Шундан кейин мудофаага ўтган душман яна сон-саноқсиз танкларни Прохоровкага ташлади. Барибир, совет танкчилари немис «тигр»лари, «пантера»ларини яксон қилиб, душманни улоқтириб ташлади.

Тошкент танк билим юртида ўқиган В. С. Шаландинга ҳайкал қўйилган. Механик-ҳайдовчи В. Кустов, ўқловчи П. Зеленин, ўқчи-радист В. Лекомцевлардан иборат танк экипажи немисларнинг кетма-кет қилган танк ҳужумига бардош бериб, иккита «тигр» ва бир ўрта танкини ёндириб юборди. Немислар ўқидан Шаландин командирлик қилган машина ёниб кетди. Тутун орасида қолган Шаландин ва унинг экипаж аъзолари ёниб турган машинадан душманга охирги ўқларни отиб, жанг қилавердилар ва Шаландин ҳужумга келаётган «тигр»га қарши таранга ўтди. Шу вақтда немис «тигр»ининг бортидаги ёнилғи баклар ёрилиб, танк ишдан чиқди. СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ Шаландиннинг вафотидан кейин унга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Мудофаа министрлигининг буйруғига биноан Шаландиннинг номи Тошкент танк ўқув юрти рўйхатига умрбод ёзиб қўйилди.

Совет танкчиларининг ҳар бири Шаландиндек жанг қилди. Ватан қалқони бўлган танкларимиз Прохоровка, Курск, Харьков жангларида шундай иш кўрсатдики, 80-100 миллиметрлик «тигр», ваҳимали кўринган пантералар совет Т-34 танклари олдида ип еҳолмай қолди.

2-танк армиясининг 9-корпуси Руминиянинг Ясси шаҳри учун бўлган жангда қанчадан-қанча немис танкларини яксон қилганини ҳисоблаб бўлмайди. Бизнинг танкчи ротамиз жойлашган пастқам жойдан 3-4 минг метр масофада 40 дан ошиқ танк кўринди. Улар фақат «тигр»лар эди. Рота командири капитан Генералов — немис танклари яқинроқ келишини кутайлик, — деди. Танклар Карпат тоғларида ёнбағирлаб, бизни илғамай шиддат билан олға босарди. Бронь тешадиган снарядларимиз жуда оз қолган эди. Бунинг устига «тигр»лар сони бизларга нисбатан уч ҳисса кўп. 1-взвод командири рота командирига: агар душман яқин келса таранга ўтаверамиз. Снарядим кам деб, — ахборот берди. Рота командири аввало снарядларнинг борича ўқ узиб, сўнгра таранга ўтишга команда берди.

Капитан Генералов айтганича бўлди. Душман бизга 800 метрча масофага яқинлашганда, ҳамма танклардан кутилмаганда ўт очиб қолдик. Пистирмадан туриб отган снарядларимиз душманнинг ўнг ва чап қанотидаги танкларни бирин-кетин ёндира бошлади. Шошиб қолган немис танкчилари орқага қайтдилар. Уларнинг бу ҳаракатлари бизга яна қўл келди.

— Олға! — деди Генералов. Танклар пистирмадан баралла кўтарилиб, қочаётган немис танкларини ўққа тутди. Бизнинг беш машинамизни немис артиллериячилари ишдан чиқарди. Лекин ҳужумни тўхтатмадик. 45 километр тезликка мўлжалланган «Т-34» танки 60-70 километр тезликда йўл босиб, «тигр»ларни ёндира бошлади ва йўлда учраган немис зенитчилари, артиллериячиларини мажақлаб кетарди.

Икки соатдан ортиқ давом этган бу танк жангида рота командири Генералов, машина командирлари Кучимов, Прохоров ва бошқалар олий мукофотга сазовор бўлдилар. Немис фашистларини окоплардан ҳайдаб келаётган танк десантчиларидан ўнлаб солдатлар орден ва медаллар билан мукофотландилар.

1944 йил 10 август куни бирдан буйруқ бўлди:

— Орқага, машина ва десантчиларни биринчи мудофаа маррасига қайтаринглар! Аввало тушунмадик, душман ўраб олдимикан, нега орқага қайтамиз? — сўрар эдик бир-биримиздан. Шу куни иккинчи танк армияси Румыния тупроғидан Польшага қараб йўл олди.

Мана, Польша чегарасига етиб келдик. Ротамизга Познань шаҳрига ёриб киришга буйруқ берилди. Танк бригадаси командири полковник Шамардин бизларни руҳлантириб, — бундан 10 кун илгари Руминияда эдингиз, мана бугун Польша чегарасида турибсиз. Бизнинг бригадамизга биринчи бўлиб Познань шаҳрига киришдек жанговар вазифа топширилган, — деди.

— Биринчи марта эмас, жанг қилиш сирларини ўрганиб олганмиз, Польшани ҳам душмандан озод қиламиз.

Тун эди. Бизнинг 9-корпус қўшинимиз 16-корпус ҳамкорлигида Познань шаҳрига кириб борди. Гвардиячи 2-танк армияси донғини эшитган немис танкчилари то Станислав шаҳригача қаршилик кўрсатмай қочиб берди. Станислав ўрмонларига келганимизда улар пистирмалардан ўт очиб, қамал жангига ўтдилар. Бундай жангларни неча бор бошидан ўтказган совет танкчилари шундай усталик билан ҳаракат қилдиларки, немислар Висла дарёсига етганимизча битта ҳам ўқ узолмадилар.

Мен шон-шарафлар деворида 2-танк армияси ва 9-корпуси номини ўқир эканман, мана шу жангларни хаёлимдан ўтказдим. Биз хизмат қилган танк армияси 9-корпусининг 57-механизациялашган танк бригадаси номи яна Корсунь-Шевченко, Умань шаҳарларининг ёдгорликларида, Берлин шаҳрининг шон-шараф деворларида ҳам ёзилган. Қанча дўстларимнинг номларини Курск, Белгород шаҳарлари ёдгорликларида ўқидим. Асир тушган бир немис танкчи офицерининг сўзи ҳали ёдимдан чиқмайди:

— Танкларингиз кичкина бўлсаям «тигр»ларимизни емириб ташлаяпти. Чамамда рус танкчиларининг тактикаси, уларнинг жасорати ғалаба қилса керак. Биз немисларда мана шу икки нарса етишмайди.

Ҳа, асирга тушган немис танкчиси билиб айтган. Совет танкчилари жасоратли, тенги йўқ қаҳрамон танкчилар.

Р. ИСҲОҚОВ.

Фан ва техника янгиликлари

ЧАНГ УШЛАГИЧ

Ишлаб чиқариш цехларида чанг зарраларини ушлаш учун одатда марказдан қочирувчи чанг ушлагичлар-циклонлар ишлатилади. Циклонлар иш жараёнида жуда қулай бўлсада, майда чанг зарраларини ўтказиб юборади.

Иркутск политехника институтининг ходимлари бунинг йўлини топишди. Улар ихтиро қилган мустаҳкам электромагнит қурилма ҳар қандай майда чанг заррачаларини ҳам ушлаб қолишга қодир.

Қурилма жуда оддий — электромагнит фильтр ва циклондан иборат.

РАНГЛИ БЕТОН

Техника фанлари доктори П. Баженов раҳбарлигидаги бир группа ленинградлик мутахассислар юқори сифатли рангли бетон олиш усулини ишлаб чиқдилар.

Суюқ қоришмага турли металларнинг кукунлари аралаштирилади. Натижада ранг-баранг товланадиган қоришма ҳосил бўлади. Бу биноларнинг мукаммал, чиройли бўлишини таъминлайди.

САМАРАЛИ МАШИНА

Маълумки, мармелад, апельсин ва лимондан тайёрланадиган ширинликлар болалар сингари катталарга ҳам хуш ёқади. Аммо уларни тайёрлаш анча қийин.

Киевлик ихтирочи В. Турчин яратган машина мармеладни қирқиб, унинг устига шакарни ҳам ўзи сепади. Батонлар лентали транспортёр орқали узатилиб, механик равишда қирқилиб, махсус қолипчаларга жойлаштирилади. Бир вақтнинг ўзида бункердан дозатор орқали шакар етказиб турилади.

Киевдаги К. Маркс номли кондитер фабрикада синаб кўрилган бу машина ўзининг самарали эканлигини кўрсатди.

ЖОНАЖОН ЎЛКА БЎЙЛАБ

Сиз кўриб турган ушбу манзара Намангандаги Ғовасой тоғи этакларидан бир лавҳа. Йўқ, у фақат табиатдан бир кўриниш эмас. Унда фақат бир парча осмон, тоғ ён бағирлари, дарахт ва ҳалқобдаги сувларгина акс этган дейиш мумкинмас. Бу вақтдан ҳам, табиатнинг кечаётган умридан ҳам бир лаҳза. Ана, осмон. Уни эгаллаб кетган ва тоғ тўшларига роҳатбахш салқин соя пардаларини ташлаган сербар қора булут. Қайтарилмас бир гўзаллик. Халқоблардаги сувлар ойнасига булутли осмон ва мавжудод ўзини солиб кўрмоқда. Дарахтлар кўринишида бир чайирлик, ҳаётий куч ва дуркунлик мужассам. Булар ҳали битилмаган шеър, айтилмаган қўшиқ, қалбларда оҳанглари садо бераётган ва лекин ҳали пардаларга кўчмаган куй... Табиатнинг сокинлиги, улуғворлиги, кенглиги, рангларга бойлиги сиз кўриб турган этюднинг бойлиги, сураткаш Корниенко фотообъективининг мўъжизасидир.

Газетамиз саҳифасидан бурчак очиб, унда жонажон ўлкамизнинг, хушманзара дунёсидан топқир фотографлар ўлжа қилиб келган суратларни эълон қилиб бориш ниятидамиз. «Жонажон ўлка бўйлаб» рубрикаси остидаги суратлар, ажаб эмас, гўзаллик оламига бир дарича бўлиб, сизни Ўзбекистон табиатининг жилвалари билан, ранг-баранг бойликлари билан таништирса.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Мультфильм. 18.45 — Телевизион қўғирчоқ театри. 19.15 — Ахборот. 19.30 — Ўн минут музика. 19.40 — Ахборот. 20.00 — Пахтакорлар учун концерт. 20.30 — Дипломат (телеспектакль). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Хоккей: «ДИНАМО» (Москва) — «КРИЛЬЯ СОВЕТОВ» (Москва). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув программаси. 16.15 — МОСКВА 22.00 — ТОШКЕНТ. «Прогресс» программаси. 22.30 — Тугаган қўшиқ (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ўқитувчи экрани. 20.00 — Ҳаётда ва санъатда гўзаллик ва хунуклик. 20.40 — Пойтахт области далаларида. 21.00 — Кечиккан гуллар (телеспектакль).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/IX да Мирзо Улуғбек, 27/IX да Аяжонларим.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/IX да Хотинимнинг эри.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Иван Анисимов раҳбарлигидаги ўргатилган айиқлар аттракциони (кеч соат 7 яримда).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Рам ва Шам (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Робинзон Крузо ҳаёти ва ажойиб саргузашти — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (жуфт соатларда).

Тартиб учун қилинган жиноят — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Угай она — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Номаълум аёл — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Қора бўри — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Пойгачилар — «КЎКЧА» (тоқ соатларда).

Привалов миллионлари (2 серия) «ЧАЙКА (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Привалов миллионлари (2 серия) — «ФЕСТИВАЛЬ».

Тартиб учун қилинган жиноят — «ХИВА».

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 26—27 СЕНТЯБРДА

ФЕДЕРИКО ГОРСИА ЛОРКА асари.

ИКРОМ АКБАРОВ музикаси.

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

«ҚОНЛИ ТЎЙ»

3 парда, 7 кўринишли фожиа.

Ҳусан Рўзиматов, Ёздан Худойқулов ва Абдулла Орипов таржимаси.

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист — А. РАҲИМОВ.

Дирижёрлар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. ХАЛИЛОВ ва Э. ТОШМАТОВ.

Рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. А. ВИЗЕЛЬ.

Балетмейстер — О. НАЗРУЛЛАЕВ.

Хормейстер — К. САЪДУЛЛАЕВ.

Концертмейстер — А. Б. МАЛИНА.

Режиссёр ассистенти — Р. МУҲИДДИНОВА.

Бошланади — кеч соат 8 да.

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари, педагогика ва психология факультети ҳамда фалсафа кафедраси коллективлари фалсафа фанлари кандидати, доцент, сиртқи бўлим педагогика факультетининг декани, КПСС аъзоси

Ҳусниддин Хўжаевич ДОНИЕРОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

«Узглавводстрой»нинг «Промстройматериали» тресги коллективи трест бошқарувчиси, «Узглавводстрой» коллегиясининг аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор, 1928 йилдан буён КПСС аъзоси

Қосим Ёқубович ЁҚУБЖОНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон радиоси Маҳаллий эшиттиришлар Бош бошқармаси коллективи редактор Н. Қурбоновага отаси

Умрзоқ ҚУРБОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142 коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. — № 227. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Р. 02707.